

Patani Forum

6

Patani Forum
WWW.PATANIFORUM.COM

บทบรรณาธิการ 3

บทความพิเศษ

ปริศนาด่านตรวจ ณ ชายแดนใต้ (ตอนที่ 1) 5
 รุสณี แควอุมา, รูวัยดา ยูโซะ

Patani Cafe'

คุณเป็นใคร : ปริศนาในวงสันติภาพ ตอน 1 11
 ยรรยง มะสุยู และกองบรรณาธิการปาตานีฟอรัม

ฟังเรื่องคนมลายู 4 อำเภอสงขลาที่ (ไม่) เปลี่ยนไป ตอน 1 20
 ยรรยง มะสุยู และกองบรรณาธิการปาตานีฟอรัม

New Media & ไฟใต้ : มองผ่านแว่นนักวิชาการด้านสื่อ พศ.ดร.ว
 สักขณัภมร (ตอนที่ 1) 22
 ยรรยง มะสุยู และกองบรรณาธิการปาตานีฟอรัม

บทความพิเศษ

บูรไนดารุสซาลาม : การบริหารระบอบสมบูรณาญาสิทธิราช 26
 ไบหลักลาสนาอิสลาม นิษานก์ สิงหนาทองกุล

แนะนำหนังสือ 30

ประวัติศาสตร์วิพากษ์ สยามไทยกับปาตานี: ธนศ อารณสวัสดิ์

Patani Forum Team : บรรณาธิการ เอกรินทร์ ส่วนศิริ กองบรรณาธิการ ปรัชญา
 โต๊ะอิเต, อับดุลเลาะ หมัดอะด้า, อาอีซะห์ กายแก้ว, แวนีซะ สุหลง, นูรีมะห์ บือราเฮง
 ออกแบบและจัดรูปเล่ม Carbon-Black

ติดต่อ Patani Forum

112/21 หมู่ 5 ถนนหนองจิก ตำบลรูสะมิแล อำเภอเมืองปัตตานี จังหวัดปัตตานี 94000

Email Address : editor.pataniforum@gmail.com

Web Site Address : www.pataniforum.com

Facebook : http://www.facebook.com/pataniforum

โดยปกติแล้ว การเขียนบทบรรณาธิการ ก็คือ แนะนำให้เห็นถึง “เนื้อหา” หนังสือ/จุลสารในเล่ม หากแต่ทว่าในเล่มนี้ ผู้เขียนจะไม่ทำตามธรรมเนียมปฏิบัติข้างต้น แต่จะขอใช้พื้นที่ตรงนี้ เพื่อสื่อสาร ความคิดเห็น ต่อสถานการณ์ความขัดแย้งที่เกิดขึ้นในสังคมไทยปัจจุบัน...

ด้วยสถานการณ์การเมืองไทยที่กำลังเกิดความขัดแย้งรอบใหม่อีกครั้ง โดยพิจารณาถึงการชุมนุมทางการเมือง ณ เมืองหลวงศูนย์กลางอำนาจรัฐของประเทศไทย ทำให้จุดสนใจของคนในสังคมมุ่งไปพิจารณาการเมืองภาพใหญ่ ทำให้เหตุการณ์ความไม่สงบในจังหวัดชายแดนใต้เงียบหายไป กระแสข่าวและความสนใจของคนในสังคม

อย่างไรก็ตาม การดำเนินการพูดคุยเจรจาสันติภาพระหว่างตัวแทนรัฐบาลไทยและกลุ่มขบวนการ BRN ก็ยังคงดำเนินต่อไป และทางปัตตานี ฟอรัม ก็ได้เฝ้าติดตามการเมืองส่วนกลางและในพื้นที่อย่างใกล้ชิด เพื่อที่จะประเมินและดำเนินกิจกรรมหนุนเสริม เพื่อให้เกิดสันติภาพอย่างยั่งยืน

ด้วยความผิดพลาดทางการเมืองของฝ่ายรัฐบาลที่เร่งรัด ผลักดัน พรบ.นิรโทษกรรม ทำให้เกิดกระแสการต่อต้านจากคนในสังคมอย่างกว้างขวาง แน่นนอน พรบ.นิรโทษกรรมฉบับนี้ ย่อมส่งผลต่อการพูดคุยสันติภาพในจังหวัดชายแดนภาคใต้อย่างแน่นอน จึงเสี่ยงไม่ได้ที่ทาง ปัตตานี ฟอรัม ใดให้ความสนใจ ต่อสถานการณ์การเมืองที่เปราะบางเช่นนี้

ในทางทฤษฎีการแปลงเปลี่ยนความขัดแย้ง กล่าวถึง หัวใจของการปรองดองอยู่ที่บรรดาเหยื่อของความรุนแรง เป็นหลัก แนวปฏิบัติอันดับต้นๆ คือการรับฟังเหยื่อ แม้ว่ารัฐบาลได้เยียวยาทางการเงินไปบ้างแล้ว แต่เงินเยียวยายังไม่ใช่ว่าทั้งหมดของความยุติธรรม และการปรองดอง แต่การออกมาแสดงความรับผิดชอบจากผู้กระทำยังมีความสำคัญอย่างมากด้วย สำหรับในประเทศไทยพบว่า เรายังไม่มีการค้นหาความจริงที่เพียงพอ เช่น กรณีตากใบก็ยังไม่พบว่าใครควรจะเป็นผู้รับผิดชอบ เป็นต้น แม้ว่าจะมีบางกรณีที่ศาลจะชี้มูลความผิดบ้างแล้ว เช่นในกรณีกรือเซะ ทั้งนี้ การนิรโทษกรรมที่จะมีความหมาย และเป็นเส้นทางไปสู่ความปรองดอง ต้องเปิดช่องทางให้เหยื่อออกมาแสดงความคิดเห็น และเปิดช่องทางให้ผู้กระทำผิดออกมารับผิดชอบได้บ้าง

สิ่งที่ดีในปรากฏการณ์นี้คือ การที่คนในสามจังหวัดหันมาติดตามสถานการณ์การเมืองระดับชาติอีกครั้ง และถือได้ว่าน่าจะเป็นพื้นที่ๆ มีความสนใจเรื่องความยุติธรรม และความปรองดองมากที่สุดพื้นที่หนึ่ง ดังนั้น สิ่งที่เราจะต้องทำคือ ยังติดตามสถานการณ์

และช่วยกันแปลงเสียงให้ผู้คนกลุ่มอื่นๆ ในประเทศทราบว่า “การต่อสู้ที่ใช้ความรุนแรงมีต้นทุนสูงมากเพียงไร” เพื่อเตือนสติให้กลุ่มที่ออกมาเคลื่อนไหวอยู่นั้น ดำรงอยู่ในทางสันติวิธี เพื่อเป็นการเคารพผู้ที่เสียชีวิตตลอด 9 ปีที่ผ่านมาใน 3 จชต. ให้ชีวิตของผู้สูญเสีย ผู้บาดเจ็บมีคุณค่าต่อสังคม การเมืองไทยอย่างแท้จริง นอกจากนี้ เรายังต้องหันกลับมาทบทวนกระบวนการสันติภาพที่กำลังดำเนินอยู่ในบ้านเราในปัจจุบัน ด้วยการฟังเสียงของเหยื่อ และเอื้อพื้นที่ให้กับผู้กระทำความผิดให้สามารถแสดงความรับผิดชอบต่อการกระทำผิดได้บ้าง รวมทั้งการคิดถึงการเยียวยา การปรองดองที่มีความหมายมากกว่าการจ่ายเงินชดเชย ซึ่งกำลังสร้างปัญหาในชุมชนมากกว่าการเยียวยาปัญหาด้วย

การค้นคว้าแสวงหาความจริงคือภารกิจที่สำคัญที่สุดของสังคม ถ้าเราสังเกตให้ดีจะเห็นว่า หลายมหาวิทยาลัยมีปรัชญาความคิดที่วางบนพื้นฐานของสัจจะความจริง จนถึงกับมีจารีกไว้อย่างชัดเจน เช่น มหาวิทยาลัยฮาร์วาร์ด จารีกไว้นบนตราของมหาวิทยาลัย VERITAS (สัจจะ) มหาวิทยาลัยอินเดียนา เขียนว่า LUX ET VERITAS (แสงสว่างและความจริง) บางแห่งไม่ได้เขียนคำว่าสัจจะหรือความจริง แต่ก็เขียน attributes ของสัจจะไว เช่นที่มหาวิทยาลัย ฉะนั้นโรงงานสร้างปัญญชน ก็ต้องหนุนเสริมให้สังคมและนักศึกษา “มีอิสรภาพที่จะ question สิ่งที่เคยได้รับการยอมรับว่าเป็นความจริง และในเวลาเดียวกันมีภารกิจที่จะค้นหาสิ่งที่ยังเป็น unknow” ฉะนั้น เสรีภาพทางวิชาการนี้เป็นวัฒนธรรมของปัญญชน เป็นวัฒนธรรมที่ตกทอดมานานหลายพันปี ซึ่งบรรพบุรุษของเราได้มอบหมายไว้ให้เป็นมรดก เป็นปรีชาญาณ (wisdom) และได้สอนกันมาตั้งแต่สมัยอริสโตเติลแล้ว เราถือว่าการยืนหยัดในเรื่องเสรีภาพทางวิชาการเป็นความกล้าหาญของปัญญชน

เป็นเจตนารมณ์ที่สืบทอดและมีพื้นฐานมาจาก Natural Rights สิทธิโดยชอบธรรมตามธรรมชาติของมนุษย์

สำหรับเหตุการณ์การ คัดค้าน พรบ. นิรโทษกรรมสุดซอย ครั้งนี้ มหาวิทยาลัยได้มีบทบาทเป็นแนวหน้าในการออกมาต่อต้านการกระทำของฝ่ายการเมืองที่ไม่ได้ให้เกียรติแก่เจ้าของอำนาจก็คือประชาชน การลุกขึ้นมาเป็นปากเป็นเสียงให้แก่สังคมครั้งนี้ถือว่าเป็นเรื่องที่ดีจำเป็นและมีความกล้าหาญยิ่ง แต่ทว่าประเด็นของการคัดค้านยังวนกับวาทกรรมทางการเมืองที่มหาวิทยาลัย “ติดกับดัก” และใช้ตรรกะเดียวกันของฝ่ายการเมืองที่เรียกว่า “ฝ่ายค้าน” เช่น ต่อต้านคนโกงต่อต้านคอร์รัปชั่น ซึ่งถือว่าเป็นปัญหาใหญ่ถึงขั้นผู้คนยอมไม่ได้ จึงต้องออกมาต่อต้านในขณะนี้ หากแต่ทว่าอีกด้านหนึ่งของกฎหมายฉบับนี้ที่ไม่ค่อยได้กล่าวถึงก็คือ กลุ่มประชาชนที่ตกอยู่ในคดีนักโทษการเมืองทั้งส่วนกลางและในจังหวัดชายแดนภาคใต้ พวกเขาเหล่านี้ดูเหมือนว่าถูกลืมไปจากการต่อต้านครั้งนี้ของมหาวิทยาลัย ประเด็นคนเล็กคนน้อยที่ต้องตกอยู่ในคุก ไม่ว่าจะเป็นกลุ่มคนเสื้อแดง กลุ่มเสื้อเหลือง นักโทษคดีความ

มันคงฯ ที่ต้องการกฎหมายนิรโทษกรรมอย่างเร่งด่วน มากกว่านักการเมืองที่เล่นเกมการเมืองจนทำลายความชอบธรรมของตนเองไปและถูกตั้งคำถามมากขึ้น

การตื่นตัวทางการเมืองของมหาวิทยาลัยถือว่าเป็นเรื่องที่ดีไม่น้อยสำหรับสังคมการเมืองที่อยู่ภายใต้ระบอบประชาธิปไตย ที่ต้องการการมีส่วนร่วมทางการเมืองจากทุกภาคส่วนของสังคม ต้องถือว่าเหตุการณ์ครั้งนี้ มหาวิทยาลัยได้ทำหน้าที่ตามหลักประชาธิปไตย หากแต่ทว่าสิ่งที่ต้องระมัดระวังมหาวิทยาลัยต้องไม่เป็น “กองเชียร์” ของพรรคการเมือง แต่ต้องทำหน้าที่คือ ให้เสรีภาพทางความคิดแก่ทุกหมู่เหล่า ทุกเชื้อชาติ ศาสนา และความเห็นทางการเมืองที่แตกต่างกัน ควรมีพื้นที่มากเพียงพอให้แก่คนที่เห็นต่างทางการเมือง ตราบเท่าที่เราใช้สติปัญญามาเป็นเครื่องมือในการถกเถียง โดยไม่ใช้ความรุนแรง

ด้วยมิตรภาพ : เอกรินทร์ ต่วนศิริ

บทความพิเศษ

รุสนี แวอุมา, รุวัยดา ยูโซะ

ปริศนา ?

ด้านตรวจ ณ ชายแดนใต้

“ไขกุญแจ ภายในกล่อง” (ตอนที่ 1)

ไขกุญแจ

สถานการณ์ความไม่สงบในภาคใต้ของประเทศไทย หรือมักเรียกว่า “ไฟใต้” เป็นเหตุการณ์ความรุนแรงที่เกิดขึ้นในสี่จังหวัดภาคใต้ ได้แก่ จังหวัดปัตตานี ยะลา นราธิวาส และสี่อำเภอของจังหวัดสงขลา ได้แก่ อำเภอจะนะ อำเภอนาทวี อำเภอเทพา และอำเภอสะบ้าย้อย ซึ่งเกิดมาจากปัญหาความขัดแย้งในพื้นที่ซึ่งเรื้อรังยาวนาน มีเหตุการณ์ลอบทำร้าย วางเพลิง วางระเบิด และจลาจลเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง ถึงแม้ว่าจะมีความเคลื่อนไหวในลักษณะต้องการแบ่งแยกดินแดนบริเวณชายแดนใต้มาเป็นเวลาหลายทศวรรษ แต่ความไม่สงบดังกล่าวเริ่มบานปลายขึ้นหลัง พ.ศ.2547

ท้าวความ ปัญหาภาคใต้ ถึงมาตรการด้าน ตรวจ

หลังจากเกิดเหตุการณ์ความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้รัฐบาลจึงได้ออกนโยบายเพื่อเป็นวิธีการบรรเทาความไม่สงบที่เกิดขึ้น นั่นคือ นโยบาย “ไต่ร่มเย็น” เป็นมาตรการที่รัฐบาลและกองทัพภาคที่ 4 นำมาใช้สำหรับแก้ปัญหาความไม่สงบและปราบปรามกลุ่มที่เป็นปฏิปักษ์กับอำนาจรัฐและเป็นภัยคุกคามต่อความมั่นคงของประเทศในนามผู้ก่อการร้ายกลุ่มต่างๆ ได้แก่ กลุ่มผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์ ขบวนการโจรก่อการร้ายโจรคอมมิวนิสต์มาลาया และกลุ่มโจรต่างๆ ในเขตพื้นที่ภาคใต้ ช่วง พ.ศ. 2524 - 2527

อย่างไรก็ดีในที่นี้จะกล่าวถึงหนึ่งในมาตรการบรรเทาความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้โดยรัฐบาลได้ส่งกำลังทหารลงมาเพื่อปกป้องประชาชนจากความหวาดระแวงที่เกิดขึ้น และเพื่อเยียวยา เป็นกำลังใจให้ประชาชนดำรงชีวิตได้ตามปกติสุข นั่นคือ การตั้งด่านตรวจต่างๆ ตั้งค่ายทหารบริเวณหมู่บ้านเพื่อประชาชนจะได้รู้สึกปลอดภัย ซึ่งบางค่าย บางด่านก็ได้รับความยินยอมและความร่วมมือจะชาวบ้านที่อาศัยอยู่บริเวณนั้นๆ และบางค่าย บางด่านก็ไม่ได้ได้รับความยินยอมจากชาวบ้านใดๆ เลย

กรณีที่ชาวบ้านให้ความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ที่ส่งผลให้การทำงานของเจ้าหน้าที่เป็นไปด้วยความสะดวก สบาย และการอาศัยอยู่ร่วมกันระหว่างชาวบ้านกับเจ้าหน้าที่

ก็เป็นไปด้วยความเป็นมิตรที่ดี มีการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน แบ่งปัน เกื้อกูลกัน แต่บริเวณที่ไม่ได้ได้รับความยินยอมจากชาวบ้าน ก็ไม่ได้แปลว่าจะไม่สามารถตั้งค่าย หรือด่านตรวจได้ เพียงแต่จะไม่ได้ได้รับความช่วยเหลือใดๆจากชาวบ้าน แม้แต่ความเป็นมิตรที่ดีก็ไม่มีให้เห็น ซึ่งการตั้งด่านตรวจที่จะสร้างความปลอดภัยให้กับประชาชนนั้นส่งผลให้ชาวบ้านเกิดความหวาดระแวงมากขึ้นในบางพื้นที่ เช่น บริเวณ ชานเมือง หมู่ 10 ตำบลนาอำเภอมือง จังหวัดปัตตานี ชาวบ้านไม่ได้ยินยอมต่อการตั้งด่านตรวจ เพียงแต่สถานการณ์ที่เกิดขึ้นเมื่อหลายปีที่มีการวางเพลิงรถพ่วงสิบล้อ และวางเพลิงยางรถยนต์ในบริเวณนั้น แต่แล้วหลังจากเหตุการณ์ผ่านไปเพียงสองวันเท่านั้นก็มีการจัดวางด่านตรวจ มีการตรวจค้นรถจักรยานยนต์ รถยนต์ ผู้คนที่สัญจรไปมาทุกคนอย่างเคร่งครัดมาตลอดจนเกือบจะทำให้ชาวบ้านไว้อใจและให้โอกาสแก่เจ้าหน้าที่

ปัญหาด่านตรวจเริ่มฉายภาพ

ถึงกระนั้นเพียงเวลาไม่นาน การทำงานอย่างเคร่งครัดนั้นก็เริ่มจางหายไปทีละนิด จนหายไปที่สุดในที่สุด เมื่อเหตุการณ์เริ่มลดลง จนในปัจจุบันนี้เหตุการณ์ก็ยังคงความรุนแรง และดูเหมือนจะทวีความรุนแรงมากขึ้นเรื่อยๆอย่างไม่มีวี่แววจะลดลงนั้น การทำงานของเจ้าหน้าที่ก็ยิ่งเหมือนเดิม คือการไม่มีการตรวจอย่างเคร่งครัด ซึ่งจะมีการตรวจอีกทีก็ต่อเมื่อเกิดเหตุการณ์ไปแล้ว มีผู้คนบาดเจ็บ มีการสูญเสียไปแล้ว และการตรวจก็ผ่านๆ ตรวจแบบผ่านๆ ไป แถมยังเลือกตรวจเฉพาะคนด้วย แต่ถ้าไม่มีเหตุการณ์ใดๆ เกิดขึ้น ก็

จะไม่มีการตรวจ ด้านตรวจก็ไม่มีเจ้าหน้าที่ เหลือเพียงด้านที่สร้างความยุ่งยากให้กับผู้ที่สัญจรไปมา หรือถ้ามีเจ้าหน้าที่ บางคนก็ยืนคุยโทรศัพท์ บางคนก็ยืนคุยกัน ทั้งที่อยู่ในชุดเครื่องแบบ แขน ปืนเต็มยศ แต่ไม่มีใครปฏิบัติหน้าที่ยืนตากแดดให้ตัวดำ หดแรงไปวันๆ เท่านั้นเอง

การตั้งด่านตรวจนอกจากจะไม่ได้ช่วยอะไรให้ดีขึ้นเลย ก็ยังสร้างความลำบากต่อการสัญจรบนท้องถนนอีกด้วย เพราะเมื่อไม่นานมีผู้ใหญ่วัยกลางคนกำลังขับรถจักรยานยนต์จะไปส่งลูกชายที่โรงเรียน แต่โดนรถยนต์ชนท้ายที่ด่านตรวจซึ่งขณะนั้นไม่มีเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานสักคน ทำให้คู่กรณีหนีไปอย่างไร้ร่องรอย เหลือเพียงผู้ใหญ่คนนั้นนอนจมกองเลือดโดยไม่รู้สึกร่างตัวใดๆ กับลูกชายที่บาดเจ็บ ร้องไห้เสียขวัญอยู่ ทั้งที่เหตุการณ์เกิดที่ด่านตรวจ หลังจากนั้นก็มีเจ้าหน้าที่มากมาย แต่ไม่สามารถจับผู้กระทำผิดได้และยังปล่อยให้ลอยนวลอย่างไร้รีเว

อีกเหตุการณ์ก็คือ เรื่องของวัยรุ่นชายคนหนึ่งขับรถจักรยานยนต์กลางสายฝนไปรยปรายถนนลื่น ส่งผลให้วัยรุ่นชายคนนี้เกิดอุบัติเหตุ จนต้องเย็บที่น่องถึง 16 เซ็ม เนื่องจากโดนเหล็กที่มีลักษณะเป็นรูปตัวควงที่ตั้งอยู่หน้าด่านนั่นเอง ซึ่งความเป็นจริงหากไม่มีด่านตรงนั้นวัยรุ่นชายคนนี้นคงมีเพียงแผลถลอก เล็กน้อยเท่านั้น การล้มของเขาส่งผลให้เขาไกลไปถึงด่านจึงส่งผลให้เขาได้รับบาดเจ็บมากขึ้น

อีกเหตุการณ์หนึ่ง เป็นเรื่องของหญิงสาววัยทำงานที่โดนจุดกระเป๋าสตางค์ขโมยไปทำงานซึ่งบริเวณที่เกิดเหตุการณ์นี้เป็นบริเวณใกล้ด่านตรวจ มีเจ้าหน้าที่ แต่ไม่สามารถจับผู้ร้ายได้รวมถึงของกลางก็ไม่ได้กลับมา ส่งผลให้หญิงสาวคนนั้นบาดเจ็บฟรีๆ เท่านั้นเอง

เหตุการณ์ที่กล่าวมา บ่งบอกถึงการตั้งด่านตรวจ แต่ไม่มีการทำงานของเจ้าหน้าที่ หรือไม่มีการประจำของเจ้าหน้าที่ การตั้งด่านก็ไร้ประโยชน์ รวมถึงยังส่งผลกระทบต่อประชาชนที่ใช้เส้นทางสัญจรไปมาบริเวณนั้นด้วย และหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ก็ไม่ใช่ว่าเพียงดูแลเรื่องความปลอดภัยจากเหตุการณ์เท่านั้น แต่จะต้องดูแลทุกเรื่องที่เกี่ยวข้องผลกระทบต่อประชาชน หรือเรื่องที่สร้างความเสียหาย ความเดือดร้อนต่อประชาชนไม่ว่าจะด้านใดก็ตาม รวมถึงต้องปฏิบัติหน้าที่อย่างเคร่งครัดและต่อเนื่องสม่ำเสมออีกด้วย

ภายในกล้อง ข้อเท็จจริง ข้อมูลที่ได้รับข้อมูลจากเจ้าหน้าที่ภาครัฐ

จุดตรวจบ้านโตะอีหม่ามประจำมัสยิดกลางจังหวัดปัตตานี หมู่ที่ 3 ตำบลบานา อำเภอเมืองจังหวัดปัตตานี

จุดตรวจจุดนี้จัดตั้งมาประมาณ 1 ปีแล้ว เนื่องจากมีการลอบยิงโตะอีหม่ามประจำมัสยิดกลางจังหวัดปัตตานี จึงมีคำสั่งให้ตั้งจุดตรวจหน้าบ้านโตะอีหม่ามเพื่อเป็นการคุ้มครองโตะอีหม่ามและครอบครัว รวมถึงประชาชนที่อาศัยอยู่บริเวณใกล้เคียงอีกด้วย เพื่อการดำเนินชีวิตของ

แก่ประชาชน ได้เป็นอย่างดี โดยจะมีเจ้าหน้าที่ประจำการอยู่ 15 นาย จะมีการทำงานคนละ 4 วัน และพักคนละ 2 วันเป็นการแบ่งเวลาการ

ประชาชนที่อาศัยอยู่ในชุมชนนี้เกิดความสบายใจ รู้สึกถึงความปลอดภัย โดยไม่ต้องหวาดระแวงถึงภัยอันตรายใดๆที่จะเข้ามา ถือว่าการตั้งจุดตรวจบริเวณนี้ได้สร้างความเชื่อมั่นให้กับประชาชนเป็นอย่างดี

จุดตรวจจุดนี้ก็จะเรียกกันว่า “ด่านลอย” นั่นก็หมายถึง จุดตรวจเล็กๆที่ไม่ได้ตั้งด่านตรวจประจำ แต่จะตั้งด่านตรวจก็ต่อเมื่อมีการแจ้งว่าได้เกิดเหตุการณ์ขึ้นไม่ว่าจะบริเวณใดหรือจังหวัดใด(สามจังหวัดชายแดนภาคใต้) ก็ตาม จะมีการสกัดตรวจเฉพาะคนแปลกหน้าเพราะบริเวณนี้เป็นเขตชุมชนจึงสามารถจดจำประชาชนได้เกือบทั้งหมด เพื่อเป็นการสกัดกั้นผู้ต้องสงสัยหากมีการหลบหนีหรือเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า “ด่านสกัด” นั่นเอง ถึงแม้ว่าบริเวณนี้จะไม่มีการตั้งด่านตรวจประจำแต่การทำงานของเจ้าหน้าที่ก็เป็นไปตามระบบของการตั้งด่าน นั่นคือการเฝ้าระวัง การเดินลาดตระเวน และยังมี การแบ่งช่วงเวลาการทำงานเป็น 3 ช่วง คือ ช่วงเช้า ช่วงเย็น และช่วงค่ำไปจนถึงกลางดึก เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ประชาชนที่สัญจรผ่านเส้นทางนี้นั่นเอง เจ้าหน้าที่ที่ประจำการบริเวณนี้จะเป็นกลุ่ม อส.ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นคนในพื้นที่ จึงสร้างความไว้วางใจ

ทำงานที่เท่าๆ กัน

เจ้าหน้าที่กลุ่มนี้จะเข้ามาด้วยการสมัครและคัดเลือกจากเจ้าหน้าที่ภาครัฐ และได้มีการฝึกอบรมทักษะการปฏิบัติหน้าที่มาเป็นอย่างดีในระยะเวลา 45 วัน ที่ค่ายทหารตามแต่ภาครัฐจะจัดตั้ง และยังมี การเรียกฝึกอบรมทักษะการปฏิบัติหน้าที่ตลอดระยะเวลาในการทำงาน ทุกคนจะพักอาศัยอยู่ร่วมกันที่ด่าน อาหารการกินทางส่วนกลางจะนำมาให้เดือนละครั้ง ส่วนใหญ่จะเป็นจำพวกอาหารแห้ง อาหารกระป๋อง เพื่อใช้รับประทานกันทั้งเดือน

เจ้าหน้าที่กลุ่มนี้มีความเกรงกลัวกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในพื้นที่เหมือนประชาชนทั่วไปจะเสี่ยงการเดินทางในเวลากลางคืน และเดินทางตามลำพัง เพราะจะเป็นการเสี่ยงมากในการโดนลอบทำร้าย เพียงแต่ต้องปฏิบัติตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายอย่างสุดความสามารถเท่านั้นเอง

จุดตรวจขานเมือง (บ้านกูแบอีตะ) หมู่ที่ 10 ตำบลบานา อำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี

จุดตรวจจุดนี้มีการจัดตั้ง เพราะเป็นเส้นทางเข้าเมืองปัตตานี เพื่อตรวจความปลอดภัยก่อนเข้าเมือง เพื่อเฝ้าระวังให้เกิดเหตุการณ์น้อยที่สุด และเพื่อความปลอดภัยและความสบายใจของประชาชนที่เข้ามาทำธุระในตัวเมืองรวมไปถึง

ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเมืองอีกด้วย

จุดตรวจจุดนี้จะเป็นจุดตรวจประจำ มีการตั้งด่านเป็นประจำทุกวัน โดยเจ้าหน้าที่ที่ประจำการอยู่ที่นั่นคือ เจ้าหน้าที่ตำรวจภูธรจังหวัดปัตตานี ซึ่งเป็นกลุ่มตำรวจลาดตระเวนหรือตำรวจที่ออกนอกพื้นที่นั่นเอง ส่วนใหญ่จะเป็นคนต่างจังหวัด จึงไม่ค่อยได้รับความไว้วางใจจากประชาชนเท่าใด และการตั้งด่านตรวจทุกครั้งจะมีประชาชนที่ไม่ค่อยให้ความร่วมมือบ้าง แต่ไม่มาก ซึ่งเจ้าหน้าที่ก็ยังคงปฏิบัติหน้าที่ของตนเองต่อไป

เจ้าหน้าที่กลุ่มนี้ได้รับการอบรมทักษะการปฏิบัติหน้าที่มาเป็นอย่างดี ไม่ว่าจะเป็นภาคทฤษฎีหรือแม้แต่ภาคปฏิบัติ มีความชำนาญในการปฏิบัติหน้าที่มากพอสมควร ในการทำงานแต่ละครั้งจะมีการประชุมวางแผนงาน แบ่งหน้าที่ แบ่งจุดตำแหน่งก่อนและหลังปฏิบัติงานทุกครั้ง โดยส่วนใหญ่จะตรวจเฉพาะตอนเย็น เนื่องจากตอนเช้าเป็นช่วงเวลาที่ประชาชนรีบเร่ง ไม่ว่าจะเป็นไปทำงานหรือแม้แต่การไปส่งเด็กนักเรียน อาจเป็นการเสียเวลาและเป็นที่ไม่พึงพอใจของประชาชนได้

ทั้งนี้เจ้าหน้าที่ทุกคนสละตนเองมาปฏิบัติหน้าที่ในสถานที่ที่ถือว่าเสี่ยงสูงเป็นพื้นที่สีแดงด้วยความเต็มใจ และมาเพื่อสร้างมิตรไมตรีต่อประชาชน ดังนั้นการทำงานทุกครั้งของเจ้าหน้าที่ต้องคำนึงถึงความพึงพอใจของประชาชนเป็นส่วนใหญ่ เช่น ช่วงเวลาการตรวจ และการเลือกตรวจบุคคล เช่น จะเลือกตรวจเฉพาะวัยรุ่นชายโดยส่วนใหญ่ และจะตรวจพบบ่อยที่สุดคือ ไบกระท่อม ที่ถือได้ว่าเป็นยาเสพติดที่ขึ้นชื่อมากในหมู่วัยรุ่น แต่ก็ไม่ส่งตัวไปดำเนินคดีใดๆ เพียงแค่แจ้งกับผู้ปกครองและตักเตือนเท่านั้นเอง ส่วนผู้หญิง และผู้ใหญ่ โดยเฉพาะผู้ใหญ่ที่สวมใส่ชุดละหมาด จะไม่มีการตรวจใดๆ และอย่างที่ทราบกันดีว่าในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ประชาชนโดยส่วนใหญ่แล้วนับถือศาสนาอิสลาม เจ้าหน้าที่จึงต้องมีความเข้าใจถึงวัฒนธรรมของประชาชน เพื่อการวางแผนในการปฏิบัติหน้าที่ตามความพึงพอใจของประชาชนนั่นเอง

เจ้าหน้าที่กลุ่มนี้ส่วนใหญ่จะได้รับความยินยอมจากทางบ้านเรียบร้อยแล้ว จึงสามารถมาทำงานในสถานที่ที่เสี่ยงอันตราย และอีกอย่างตัวของเจ้าหน้าที่เองที่เลือกเดินทางในสายอาชีพนี้ ดังนั้นการปฏิบัติหน้าที่ทุกครั้งต้องเป็นไปตามแบบแผนของกรมตำรวจที่วางไว้ เจ้าหน้าที่จะได้กลับบ้านเดือนละ 5 วัน เพื่อไปพบปะกับครอบครัว แต่หากเดือนใดที่มีวันหยุดทางราชการ (ช่วงเทศกาลต่างๆ) เจ้าหน้าที่กลุ่มนี้จะไม่วันหยุด กลับต้องเตรียมการวางแผนในการปฏิบัติงานให้รัดกุม และเหนียวแน่นยิ่งกว่าเดิม

จุดตรวจโรงเรียนปัญญาวีรย์ หมู่ที่ 11 ตำบลบานา อำเภอมะนัง จังหวัดปัตตานี

จุดตรวจจุดนี้จัดตั้งขึ้นเพราะในอดีตบริเวณนี้เป็นเขตที่มีประชาชนอาศัยอยู่น้อยมาก มีเพียงป่าและแม่น้ำ จึงส่งผลให้มีโจรชุกชุม มีการแจ้งความว่าโจรขึ้นบ้านไม่เว้นแต่ละวัน กลุ่มวัย

รุ่นเมายา เล่นการพนันก็เยอะ แต่หลังจากที่มี การก่อตั้งโรงเรียนปัญญาวิชยในบริเวณนี้ขึ้น ทำให้ผู้ปกครองเกิดความหวาดระแวงและ ไม่กล้าที่จะส่งลูกหลานเข้าเรียนที่โรงเรียน แห่งนี้ จึงได้มีคำสั่งให้จัดตั้งจุดตรวจเพื่อคอย คุ่มครองดูแล คอยสอดส่อง เป็นหูเป็นตาให้ กับประชาชนที่อาศัยอยู่ในบริเวณนี้ หลังจาก ที่มีการตั้งจุดตรวจพบว่า โจร วัชรุ่นเสพยา เล่นพนันก็ลดลงอย่างเห็นได้ชัด จนกระทั่ง ปัจจุบันนี้แทบจะไม่มีให้เห็นเลย ที่โรงเรียน แห่งนี้ก็มีผู้ปกครองส่งลูกหลานมาเรียน เพิ่มมากขึ้นและเป็นที่รู้จักของประชาชนใน วงกว้างยิ่งขึ้น

เจ้าหน้าที่ที่ประจำการอยู่ที่นี้ คือ กลุ่ม อส. ร่วมด้วยกับเจ้าหน้าที่ทหารและเจ้า หน้าที่ตำรวจ ถือได้ว่าเป็นการร่วมกันปฏิบัติ หน้าที่ได้เป็นอย่างดี ซึ่งหากมีการจับกุมโจร ผู้ร้ายได้ ต้องมีการประสานงานกับตำรวจนำ ไปดำเนินคดีต่อ ไปถ้าหากมีการแจ้งว่าเกิด เหตุการณ์ขึ้นก็จะร่วมกับเจ้าหน้าที่ทหาร ทำการเฝ้าระวังและลาดตระเวน เป็นด่าน ตรวจที่จัดตั้งประจำ แต่จะไม่ค่อยมีการตรวจ เพราะไม่ค่อยมีการใช้เส้นทางสายนี้ เจ้า หน้าที่จึงว่างงานเป็นส่วนใหญ่

เจ้าหน้าที่บางคนให้ความเห็นว่า ไม่รู้จะตั้งด่านตรวจเพื่ออะไร เพราะหากมี การปล้น จี้ บริเวณใกล้เคียง ผู้ร้ายคงไม่ขับ รถผ่านที่ตั้งด่านเพื่อให้ตัวเองถูกจับกุม เขา ยอมอ้อมไปอีกทางที่สามารถเข้าสู่ในตัวเมือง เลยดีกว่า แล้วถ้าเข้าเมืองก็เป็นการยากขึ้นใน

การจับผู้ร้าย แม้แต่ผู้ก่อการร้ายก็คงไม่ขับรถผ่าน ด่านตรวจอีกเช่นกัน ซึ่งการตั้งด่านตรวจประจำ จะเป็นการเปิดทางให้กับผู้ร้ายมากกว่า เนื่องจาก ผู้ร้ายคงจะทราบดีอยู่แล้วว่าที่จุดใดบ้างมีด่าน ตรวจ ก็จะหาเส้นทางอื่นในการหลบหนี และการ ตั้งด่านตรวจประจำถือได้ว่ามีความเสี่ยงสูงในการ เป็นเป้าหมายจากการโดนลอบด่า หรือการลอบ ทำร้ายเจ้าหน้าที่นั่นเอง

การทำงานทุกคนย่อมมีความหวังต่อ ความก้าวหน้า แต่การเป็นเจ้าหน้าที่ อส. นั้นจะ ไม่ค่อยได้รับความก้าวหน้าทางการทำงาน เพราะ เป็นเพียงแค่อาสาสมัครในการคุ้มครอง ไม่ใช่ เจ้าหน้าที่อย่างเป็นทางการ บางครั้งการปฏิบัติ หน้าที่ร่วมกันทั้งสามฝ่าย แต่ได้รับผลงานอยู่สอง ฝ่าย หรือฝ่ายเดียว ฝ่ายที่ไม่ได้รับผลงานใดก็ต้อง มีความน้อยใจเป็นเรื่องธรรมดา จึงเป็นเหตุใน การปฏิบัติหน้าที่อย่างไม่เต็มที่ มีการปล่อยปละ ละเลยบ้างบางเวลา แต่ทุกฝ่ายก็ปฏิบัติหน้าที่ อย่างเต็มที่

(ติดตามปริศนาด่านตรวจ ตอนจบ ในจุลสารฉบับที่ 7)

หมายเหตุ บทความชิ้นนี้ปรับปรุงจาก รายงานฉบับสมบูรณ์ “ปริศนาด่าน ตรวจ ณ.ชายแดนใต้” นำเสนอ วิชา Seminar on Issues in Politics, Government, Economy, Society and Culture in Southern Border Provinces คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัย สงขลานครินทร์

ยรรยง มะสุย และกองบรรณาธิการปาตานีฟอรัม

คุณเป็นใคร :

ปริศนาในวงสันติภาพ

ตอน 1

ช่วงกระแสสันติภาพปาตานีที่กำลังดำเนินอยู่ท่ามกลางการตื่นรู้ของพลเมือง 3 จขต. และ 4 อำเภอสงขลา นับเป็นแสงของปลายอุโมงค์ที่เต็มไปด้วยความมืดมิดแห่งความรุนแรงซึ่งยังซ่อนเร้นไปด้วย “ปริศนา” ที่ผู้ขับเคลื่อนสันติภาพจำเป็นต้องค่อยๆ คลี่คลาย อย่างไรก็ตาม แต่ที่ผ่านมาการขับเคลื่อนในส่วนภาคพลเมืองปาตานีไม่ค่อยเป็นที่รับรู้มากนักหากมองในมิติชุมชน ชาวบ้าน จึงเป็นที่มาของการจัดวงเสวนาคาเฟ่ จากปาตานี ถึงสันติภาพ ใคร ? ทำอะไร ? ยังไง ? เมื่อเร็วๆ นี้ ซึ่งเป็นการร่วมจัดโดย ปาตานีฟอรัม กลุ่มสื่อ FT Media มีเดียสลาตันเครือข่ายซังภาพชายภาพชายแดนใต้ และร้านหนังสือบุญ ซึ่งร่วมสนทนาโดยคนขับเคลื่อนสันติภาพที่ได้รับความสนใจจากสาธารณะชน อาทิ แวหามะ แวกือจิ ผอ.สถานีวิฑูรย์ร่วมด้วยช่วยกัน ตูแวนเดเนีย ตูแวนแมง ผอ.สำนักปาตานีรยาเพื่อสันติภาพและการพัฒนา (LEMPAR) และ มูฮำมัดอายุบ ปาตาน บก.อาวุโส ศูนย์เฝ้าระวังสถานการณ์ภาคใต้ (DSJ) ดำเนินรายการโดย สะรอนี ตือระะ บก.โรงเรียนนักข่าวชายแดนใต้ ทั้งนี้มีการถ่ายทอดเสียงผ่านวิทยุมีเดียสลาตัน ครอบคลุมพื้นที่ 3 จขต. และ 4 อำเภอสงขลา

เริ่มต้นรู้จัก มีเดียสลาตัน สื่อกกลางของคนปาตานี

แวหามะ แวกือจิ ผู้อำนวยการสถานีวิฑูรย์ร่วมด้วยช่วยกัน กล่าวว่า หัวข้อในการพูดคุยสนทนาในวันนี้น่าสนใจมาก ผมเลยคิดว่าถ้าหากหัวข้อน่าสนใจอย่างนี้ ประเด็นก็คือ ผู้รับฟังและผู้เข้าร่วมเสวนา น่าจะได้ประโยชน์อย่างมาก คำถามที่ว่า เราคือใคร ? ทำอะไร ? ยังไง ? ซึ่งได้ตั้งคำถามได้โดนใจมาก เพราะว่าคำว่าปริศนา คำๆ นี้ เมื่อกล่าว

ขึ้นมาใครๆ ที่ได้ยินเขาก็ต้องการที่จะอยากรู้ และทุกคนก็อยากจะเข้าใจ ถ้าไม่มีคำว่าปริศนาก็ต้องมีคำอื่นแทน แต่เมื่อมีคำนี้ เราทุกคนก็ชอบที่จะตอบคำถามที่ว่านี้ด้วย

แวมมะ เริ่มเล่าความเป็นมาของมีเดียสลาดันโดยสรุปว่า มีเดียสลาดันเป็นองค์กรสื่อเล็กๆ ที่ขับเคลื่อนเรื่องสันติภาพ ถือว่าเป็นประเด็นหลักที่มีเดียสลาดัน ขับเคลื่อนอยู่ มีเดียสลาดัน เดิมทีชื่อ ร่วมด้วยช่วยกัน แต่ในปี 2550 มีการปรับปรุงบริบทและโครงสร้างของสถานี เปลี่ยนมาเป็นชื่อที่เรียกว่า ร่วมด้วยช่วยกันสลาดัน และเมื่อปี 2552 ร่วมด้วยช่วยกันสลาดัน ก็ได้เปลี่ยนมาจดทะเบียนเป็น นิติบุคคล โดยใช้ชื่อว่า มีเดียสลาดัน จนถึงปัจจุบัน ส่วนไฮไลต์ของสถานีวิทยุมีเดียสลาดันนั้นคือ รายการโลกวันนี้ (Dunia Hari ini) ซึ่งถ่ายทอดเสียงให้ท่านผู้ฟังทางบ้านได้รับฟังกันในช่วงเวลา 20.30 น. – 22.30 น. ถือว่ามีเสียงตอบรับรายการของเราอย่างดีจากพี่น้องที่รับฟังทางบ้านและองค์กรภาคประชาสังคมเอง

“มีเดียสลาดันเริ่มภารกิจ เมื่อปี 46 ตอนนั้นเราเช่าวิทยุ มอ.ปัตตานี วันละ 2-3 ชั่วโมง อยู่มาประมาณหนึ่งปีก็มีเหตุการณ์ปล้นปืนที่ค่ายปิเล็ง จ.นราธิวาส ทางสำนักข่าวหรือบริษัท INN ที่เราทำงานอยู่ในขณะนั้นมีความเห็นว่าสื่อในพื้นที่จะต้องควบคุมงานหรือสื่อสารได้ทุกพื้นที่ เราก็เลยย้ายจาก สถานีวิทยุ มอ.ปัตตานี มาจับสื่อ กวส.7 เป็นแม่ข่ายที่ยะลา และลงค์สัญญาณไปที่ กวส.6 ที่จังหวัดนราธิวาส พร้อมกับวิทยุของกองทัพบก 4

จังหวัดปัตตานี ทำให้ควบคุมพื้นที่ในการสื่อสารมากขึ้น”

“บริบทการทำงานในขณะนั้น มีด้วยกัน 3 อย่างคือ ในด้านการแก้ไขปัญหา ประเด็นความหวาดระแวง ประเด็นความรู้ในข้อเท็จจริงจากข่าวสื่อ และประเด็นความยากจน 3 ประเด็นที่กล่าวมานี้ เป็นสิ่งที่เราขับเคลื่อนในเวลานั้น แต่เรายังมีความคิดที่จะทำอีกประเด็นหนึ่งเช่นกัน คือ ประเด็นความยุติธรรม แต่ไม่สามารถทำได้กับการที่ทางเราไม่พร้อมเกี่ยวกับองค์ความรู้และทรัพยากรบุคคล”

“ช่วงปีแรกที่เรขับเคลื่อนโดยใช้สื่อ นั้น ผมคิดว่ามันเป็นการปฏิบัติสื่ออีกด้านหนึ่ง เพราะว่าเราใช้ภาษาทั้งสอง คือ ภาษามลายูกับภาษาไทย ควบคู่ไปด้วยกัน จึงทำให้คลิลายความสงสัยและความไม่ไว้วางใจกันได้ เพราะผมคิดว่าประชาชนในพื้นที่แห่งนี้ส่วนใหญ่ใช้ภาษามลายูในการสื่อสารกว่า 80 % แต่เราก็ไม่ได้ละเลยภาษาไทยเช่นกัน เพื่อที่จะได้ตอบโจทย์ในข้อที่ว่า คลิลายความหวาดระแวงต่อ กัน 3-4 ปีที่ผ่านมาเราไม่ใช่แค่จัดรายการวิทยุเพียงอย่างเดียวแต่เรายังมีกิจกรรมเยี่ยมชุมชน ร่วมด้วยช่วยกันยังมีสมาชิกที่ร่วมขับเคลื่อนในขณะนั้น ราว 4,000 กว่าคน จากประชาชนในพื้นที่สามจังหวัดและอีกสี่อำเภอ จังหวัดสงขลา”

“ร่วมด้วยช่วยกันขับเคลื่อนมาจนถึงปี 52 ขณะนั้นเกิดการเปลี่ยนแปลงที่ส่วนกลางคือ สำนักข่าว INN บทบาทของ ร่วมด้วยช่วยกัน ในขณะนั้นต้องยุติลง จากการที่สำนักข่าว INN

ส่วนภูมิภาคต้องปิดลง ส่งผลให้ร่วมด้วยช่วยกัน ต้องยุติบทบาทในพื้นที่สามจังหวัด แต่เราโชคดีที่มีสมาชิก ร่วมด้วยช่วยกันจึงเรียกสมาชิกร่วมประชุม เพื่อที่จะแจ้งให้สมาชิกรับรู้ในสิ่งที่เราประสบอยู่ในเรื่องที่เราต้องยุติบทบาทเกี่ยวกับการถ่ายทอดรายการของร่วมด้วยช่วยกัน ปรากฏว่าสมาชิกทุกคนไม่ยินยอมให้สถานีวิทยุร่วมด้วยช่วยกันยุติบทบาทลง ประกอบไปด้วยการมีกฎหมายรองรับ พ.ร.บ. วิทยุชุมชน จึงทำให้สถานีวิทยุร่วมด้วยช่วยกันยังคงรักษาสถานะอยู่”

ก้าวที่ยาก และก้าวที่ยั่งยืนของสื่อสันติภาพในพื้นที่

เวหามะ อธิบายว่า การที่สถานีวิทยุร่วมด้วยช่วยกันเกิดขึ้นมาได้นั้น ไม่ใช่เพราะเงินบริษัทใดหรือเงินของคนใดคนหนึ่ง แต่เป็นเพราะการเรียกรายได้จากมูลสมาชิกที่มีอยู่ ผลสืบเนื่องมาจากการประชุมในครั้งนั้น ที่มีมติให้สถานีร่วมด้วยช่วยกันมีบทบาทต่อไปในพื้นที่ ทางสถานีเลยมีการระดมทุนเพื่อจัดตั้งสถานีวิทยุขึ้นแห่งแรกที่จังหวัดยะลา ที่มีคลื่น 96.25 FM วันนั้นผมถือว่า เป็นวันแห่งประวัติศาสตร์ของสื่อวิทยุชุมชนเลยทีเดียว ที่มีการระดมทุนได้ 300,000 กว่าบาท ในช่วงกว่าแรก เรานำเงินที่ได้มานั้นเปิดสถานีและส่วนค่าใช้จ่ายที่เราต้องการที่ใช้จ่ายเพื่อการจัดการภายใน เราก็ได้ไปกู้ยืมเงินมาจากกระทรวงก็เกิดสถานีแห่งแรกขึ้นมาได้

เวหามะเล่าต่อว่า ภายหลังจากนั้นก็ได้เปิดสถานีวิทยุร่วมด้วยช่วยกันที่จังหวัดปัตตานี มีคลื่น 91.50 FM ส่วนที่จังหวัดนราธิวาสนั้นยังไม่มีทุนที่จะตั้งสถานี เลยจำเป็นต้องเช่าสถานีเครือข่ายที่มีอยู่ในพื้นที่ไปก่อน ทั้งนี้มีเดีย ได้จดทะเบียนเป็นนิติบุคคลในนามชื่อใหม่คือ สถานีวิทยุมีเดียสลตัน แต่ในความเป็นร่วมด้วยช่วยกันอยู่บ้างคนก็รู้จักในนามสถานีวิทยุร่วมด้วยและมีบางคนรู้จักในนามมีเดียสลตัน แต่ภารกิจหรือเป้าหมายนั้นคือ อันเดียวกัน หมายถึงยังเป็นสื่อในการเปิดพื้นที่กลางให้พี่น้องในพื้นที่สามารถสื่อสารได้ทุกเรื่อง เพราะสถานีวิทยุร่วมด้วยช่วยกัน (ในช่วงนั้น) ไม่ได้ขับเคลื่อนเฉพาะประเด็นสันติภาพเพียงอย่างเดียว แต่ยังขับเคลื่อนในประเด็นสาธารณสุขโภชนาการขั้นพื้นฐานประเด็นความลำบากของพี่น้องประชาชนเราก็ไม่ละเลย เพราะสิ่งเหล่านี้ ถ้าพี่น้องประชาชนยังมีความลำบากอยู่ สันติภาพก็ยังไม่ไกล

เวหามะ กล่าวอีกว่า การเปิดพื้นที่เมื่อวันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2556 ที่ผ่านมานั้นเป็นการตกลงทำ MOU ระหว่างรัฐไทย (สมช.) นำโดย พล.ท. ภราดร พัฒนถาบุตร กับขบวนการ BRN นำโดยอุสตะห์ฮาซัน ดอยิบ มาววันที่ 1 มีนาคม 2556 เรามีการนัดประชุมโต๊ะข่าวด่วน จากคณะทำงานของมีเดียสลตันทั้งหมด ผมคิดว่าถึงเวลาแล้วที่เราจะต้องมีการเปิดพื้นที่ให้แก่งานของประชาชนได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารอย่างทั่วถึงเกี่ยวกับการพูดคุยเจรจากันของทั้งสองฝ่าย ผมคิดว่าพี่น้องประชาชนส่วนใหญ่ยังไม่เข้าใจเนื้อหาแก่นแท้ของการเจรจานั้นคืออะไร

“เราในฐานะสื่อในพื้นที่ ซึ่งจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องมีบทบาทในการเปิดพื้นที่ให้พี่น้องประชาชนเข้าใจและเข้าถึงข้อมูล เมื่อนั้นพูดคุยกับทีมงานมีเดียฯ มีน้องทีมงานถามว่ามันเสี่ยงเกิน

ไปใหม่ ก่อนข้างอันตราย ผมก็ตอบว่าหากพวกเราไม่ทำแล้วจะรอให้ใครมาทำ เมื่อมติดกลงว่าวันที่ 1 มีนาคม 2556 เราได้จัดรายการโลกวันนี้ (Duia Hari Ini) ขึ้นมาเป็นวันแรกเพื่อเป็นพื้นที่ให้แกทุกฝ่ายไม่ว่าจะเป็นคนที่มีความคิดเห็นที่แตกต่างกันจนถึงบุคคลทั่วไปเขาสามารถที่จะสื่อสารให้ผู้คนได้รับรู้ในสิ่งที่เขาคิดเพราะนี่คือพื้นที่สำหรับเขา

สุดท้ายทางเรา (มีเดียสลาคตัน) ก็ได้ประสานพูดคุยไปยังประเทศมาเลเซียบอกแก่มาเลเซียว่า ถ้ามีเดียเป็นพื้นที่กลางจริงๆ จะต้องสามารถจะทำให้ประชาชนในพื้นที่รู้ถึงข้อมูลข่าวสารภายในและภายนอกประเทศด้วย ก็ถือว่าเป็นการโชคดีของมีเดียที่มีโอกาสได้ไปสัมภาษณ์ อุตตะหยาซัน ตอยิบ (BRN) ที่ประเทศมาเลเซีย ถือว่ามีเดียได้ก้าวกระโดดขึ้นอีกระดับหนึ่ง ที่สามารถไปพูดคุยกับบุคคลที่คิดต่างจากรัฐ แล้วมาเล่าให้ประชาชนในพื้นที่ได้รับฟังเพื่อให้ได้คิดต่ออีกว่าเห็นด้วยอย่างไรกับ

การพูดคุยสันติภาพที่เกิดขึ้น ในขณะเดียวกันเราก็เปิดพื้นที่ให้กับภาครัฐเข้ามาให้ข้อมูลเกี่ยวกับสิ่งที่รัฐทำอยู่ให้แก่ประชาชนในพื้นที่เช่นกัน ถือว่าประชาชนนั้นได้รับข้อมูลทั้งสองด้าน

“สำหรับหัวข้อที่สนทนา ว่า คำถามที่ว่ามีเดียคือ ใคร ? นั้น มีเดีย ก็คือสื่อในพื้นที่ที่พยายามเปิดพื้นที่ให้กับคนทุกคนและเราไม่ได้แบ่งแยกว่าเขาคนนั้นจะคิดเหมือนหรือไม่ แต่สิ่งที่สำคัญคือ สันติภาพที่จะต้องเดินไปนั้นทุกฝ่ายจะต้องเข้าใจตรง” พอ.มีเดียสลาคตันกล่าวทิ้งท้าย

“LEMPAR” ตัวแทนคนรุ่นใหม่ ขับเคลื่อนสันติภาพ

ตูแวนดาเนีย ตูแวนแมแง พอ.สำนักปาตานีรายาเพื่อสันติภาพและการพัฒนา (LEMPAR) เริ่มด้วยการอธิบายว่า LEMPAR มีความเป็นมาอย่างไร LEMPAR เป็นตัวย่อมาจาก LEMBAGA PATANI RAYA UNTUN KEDAMAIN DAN PEMBANGUNAN หรือ

สำนักปาดานีรายาเพื่อสันติภาพและการพัฒนา โดยสอดคล้องกับองค์กร Kampar ซึ่งเป็นองค์กรในการเคลื่อนไหวในอดีต เป็นองค์กรที่เน้นงานทางด้านการทูตในการเคลื่อนไหวมากกว่าทางด้านการกำลัง

“เราเลยสนใจพันธกิจของ Kampar ในช่วงโอกาสที่เรามองเห็นว่างานทางด้านการทูตเป็นตัวแปรสำคัญและสามารถกำหนดทิศทางทางการเมืองได้ ในประเด็นเรื่องสันติภาพ เช่นตัวอย่างที่ชัดเจน การเจรจาสันติภาพที่เกิดขึ้นที่ประเทศมาเลเซียในขณะนี้ นั่นก็คือนงานทางด้านการทูต เราเลยจัดตั้งกลุ่มและมีชื่อว่า สำนักปาดานีรายาเพื่อสันติภาพและการพัฒนา (LEMPAR) เพื่อที่จะให้เยาวชนคนรุ่นใหม่หรือที่เรียกว่าปัญญาชนมีบทบาทสำคัญในการกำหนดท่าทีทางการเมืองทูตให้สอดคล้องกับความต้องการของภาคประชาชน

ถอดคิด : จากนักศึกษา สู่การเป็นทูตสันติภาพปาดานี

ย้อนไปที่จุดเริ่มต้นก่อนจะมาเป็น LEMPAR ตูแวดานียา บอกว่า จุดเริ่มต้นของการดำเนินงานขับเคลื่อนสันติภาพของ LEMPAR มาจากปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นกับกลุ่มขบวนการนักศึกษาที่ออกมาแสดงตนและเปิดเผยตัวในรูปแบบของการเคลื่อนไหวเรียกร้องความเป็นธรรมให้แก่ชาวบ้านที่ได้รับผลกระทบจากการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ ซึ่งเป็นผลพวงในการบังคับใช้กฎหมายพิเศษตั้งแต่ปี 2550

“ช่วงนั้นจะมีการชุมนุมใหญ่ที่หน้ามัสยิดกลางจังหวัดปัตตานี นักศึกษาและชาวบ้านประชาชนร่วมกันออกมาชุมนุมเรียกร้องให้ถอนทหารพร้อมกับเรียกร้องให้ยกเลิกกฎหมายพิเศษทุกฉบับ และยังเรียกร้องสื่อมวลชนให้แสดงบทบาทที่เป็นกลาง ซึ่งการชุมนุมในครั้งนั้น ผมงกับเพื่อนๆ อีกหลายคนได้ถอดบทเรียนร่วมกันว่า นักศึกษาได้มีบทบาทเคียงข้างประชาชนร่วมกันในการเรียกร้องความเป็นธรรมในรูปแบบการเมืองภาคประชาชนในที่สาธารณะ อาจจะซ้ำเกินไปที่เราออกมา เพราะว่าความขัดแย้งที่บานปลายมานั้น เป็นการสู้รบด้วยอาวุธระหว่างขบวนการ (BRN) ตอนนี้เรารู้ชัดเจนแล้วว่าเป็น BRN ในช่วงนั้นยังไม่ทราบว่าเป็นกลุ่มใดบ้าง บางคนก็ว่าเป็นฝ่ายแบ่งแยกดินแดน บ้างก็ว่าเป็นกลุ่มก่อความไม่สงบ ต่างๆ นานา พวกเรานักศึกษาน่าจะออกมามีบทบาทตั้งแต่ปี 47 ด้วยซ้ำ เราออกมาในปี 50 สามปีให้หลังเกิดเหตุการณ์มากมาย เกิดตากใบ กรือเซะ การซ้อมทรมาน ต่างๆ นานา จากการถูกควบคุมตัวด้วยกฎหมายพิเศษ

“เรารู้สึกว่าเรามาซ้ำเกินไป แต่ก็ยังดีที่ออกมา แต่ก็ดีกว่าไม่ได้ออกมาเลย ซึ่งเราก็ได้ตั้งคำถามแก่ตนเองว่า แล้วทำไมเราจึงออกมาในปี 50”

เป็นคำทิ้งท้ายในตอนหนึ่งที่หนึ่ง และน่าสนใจว่า มุมอื่นๆ จะเป็นอย่างไรจาก ตูแวดานียา และอีกท่านคือ มูฮัมหมัดอาบู ปาทาน บก.อาวุโส ศูนย์เฝ้าระวังสถานการณ์ภาคใต้ (DSJ) ที่ยังไม่ได้นำเสนอในตอนนี โปรดติดตามตอนต่อไป.....

ฟังเรื่องคนมลายู

4 อำเภอสงขลาที่ (ไม่) เปลี่ยนไป ตอน 1

ณ วงเวียนหอนาฬิกา ในเขตตลาด
จะนะ จังหวัดสงขลา มีอนุสรณ์กเขาในทรง
ใหญ่มหึมา เพื่อหวังสะท้อนความเป็นจุดเด่น
ของชุมชนให้คนรุ่นหลังได้จดจำ เรื่องราวของ
จะนะในอดีตกับการเปลี่ยนแปลงในปัจจุบัน
ได้สะท้อนตามคำขวัญของอำเภอจะนะที่ว่า
“นกเขาขาวเสียง ลำเนียงสะกอม วัฒนธรรม
หล่อหลอม ออมทรัพย์เด่นดัง” ดังนั้นวันนี้ของ
จะนะยังคงรู้จักเพียงแค่ความเป็นส่วนหนึ่งของ
สงขลา หรือเมืองแห่งนกเขาขาวอันโด่งดัง แต่
สำหรับในพื้นที่นั้นเล่า จะนะกลับถูกเชื่อมด้วย
หลากหลายมิติของความเป็นปัตตานีในอดีต เฉก
เช่นเดียวกับเทพา นาทวี สะบ้าย้อย ซึ่งคนไทย

ส่วนใหญ่ไม่ค่อยรับรู้มากนัก เพราะแ่งมุมเช่น
นี้ ย่อมมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการทำความเข้าใจ
ในห้วงยามการเดินทางควานหาสันติภาพ
ในจังหวัดชายแดนภาคใต้

ปัตตานี ฟอรัม จึงชวนกันมาเสวนา
คาเฟ่ หัวข้อ จะนะ- เทพา นาทวี- สะบ้าย้อย 4
อำเภอสงขลา “ในความเป็นปัตตานี” ณ ศูนย์อัล
กรุอันและภาษา (QLCC) Qur'an Language
Ethics Center ย่านตลาดจะนะ จ.สงขลา โดย
มี อาจารย์อัब्ดุลสุโก ดินอะ ผู้ช่วยผู้จัดการ
โรงเรียนจริยธรรมศึกษามูลนิธิ และคุณอัศโตรา
(ยาบัต) ไต้ะราแม นักจัดรายการวิทยุช่วง “โลก
วันนี้” ทางสถานีวิทยุมีเดียสลาดัน ที่ได้รับความ

นิยมเป็นอย่างมากในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้

วิถีจะนะ ปัจจุบันที่...เปลี่ยนไป ชาว...หวอนอดีตอันลึกซึ้ง

อาจารย์อับดุลสุโก ดินอะ หรือ อ.สุโก นักกิจกรรมทางสังคมซึ่งทำงานคลุกคลีกับชาวบ้านใน 4 อำเภอสงขลาและ 3 จขต. เริ่มต้นการสนทนาด้วยการแนะนำสถานที่ โดยบอกว่า สถานที่แห่งนี้ คือ ศูนย์อัลกุรอานและภาษา (QLCC) Qur'an Language Ethics Center ศูนย์ที่เราตั้งขึ้นมาเพื่อจะพัฒนาอัลกุรอานและภาษาให้กับเยาวชนในพื้นที่ไม่ว่าชายหรือหญิง ศูนย์แห่งนี้สร้างมา เมื่อประมาณ 3 เดือนที่ผ่านมา ก็มีเจตนารมณ์เพื่อที่จะให้ศูนย์นี้เป็นศูนย์กลางให้แก่พี่น้องชาวจะนะหรือใครก็ได้แวะได้มาใช้สถานที่แห่งนี้ในการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างสรรค์สังคม

อ.อับดุลสุโก เริ่มเข้าสู่ประเด็นโดยบอกว่า เมื่อพูดถึงจะนะ ที่จริงคนก่อนๆหรือคนเฒ่าคนแก่น่าจะมาแล้วหรือถ่ายทอดประสบการณ์ได้ดีกว่า เมื่อก่อนที่นี้เป็นอย่างไร ผมฟังจูเอ(ชาวบ้านที่นี่) แก่บอกว่าคนในตลาดจะนะไม่มีใครเลยที่พูดภาษาไทยได้

“คนรุ่น 50 ปีขึ้นไปทุกคนส่วนใหญ่พูดภาษามลายูทั้งนั้น แต่ถ้าคิดในส่วนของอำเภอจะนะมี 14 ตำบล ก็จะมีตำบลที่พูดมลายูได้ คือตำบลบ้านนา ที่เราอยู่นี้ คนตำบลโคกเค็ดหลังสถานีรถไฟก็จะพูดมลายู รวมไปถึงตำบลสุเหวาก็พูดมลายูด้วยเช่นกัน แต่เมื่อ 50 ปีผ่านไปผนวกกับหลักสูตรการศึกษาของรัฐเข้ามาในระบบโรงเรียนทำให้เด็กรุ่นใหม่พูดภาษาไทยกัน ถ้าคิดใน 4 ตำบลนี้ แต่ถ้าตำบลรอบข้างเช่น ตำบลสะกอม จะมีการพูดปะปนบ้างระหว่างมลายูกับไทย แต่มีข้อสังเกตว่าช่วงระยะเวลา 30 ปีหลัง เดิมจะมีการพูดภาษามลายูเสร็จแล้วก็พูดได้ (แหลงใต้) แต่เด็ก ๑๐ ปี รุ่นหลังจะเริ่มพูดมลายูและได้ไม่ได้แล้ว แต่จะพูดภาษากลางแทน เฉพาะในตลาดส่วนใหญ่เลย ตรงนี้ก็คือในเรื่องของภาษาถึงแม้ว่าในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามหรือโรงเรียนตาดีกาเอง ซึ่งมีวิชาหนึ่งที่เรียกว่าวิชาภาษามลายู อยู่ในโรงเรียนเหล่านั้นด้วย ที่ยังอนุรักษ์ แต่ครูผู้สอนที่ทำงานสอนภาษาเหล่านั้นไม่ได้จบหลักสูตรโดยตรง จบเพียงชั้น 10 ที่มีจิตอาสาในการที่จะสอน”

“นอกจากนั้นในอดีตจะมีโต๊ะครู(บาบอ) เช่นบาบอนูรุดิน ณ สถานที่แห่งนี้ ซึ่งเป็นเรื่องเล่าในอดีตแล้วว่าขณะคนเฒ่าที่เดินผ่านมัสยิดนูรุดินแห่งนี้ คนเฒ่าต้องเดินตรง เพราะกลัวบาร์มีของโต๊ะครู หรือคนที่มาโฆษณาโดยใช้เครื่องเสียง ถ้าผ่านซอยหน้ามัสยิด เขาจะหยุดโฆษณาทันที แต่ปัจจุบันไม่เป็นเช่นนั้นแล้ว ตรงนี้ที่เล่ามานั้นคือส่วนหนึ่งในอดีตของจะนะ”

อ.อับดุลสุโก สะท้อนให้ฟังว่า ตอนนี้เริ่มมีอุตสาหกรรมเข้ามามีคนนอกเข้ามามากขึ้น เมื่อมีคนนอกเข้ามามากขึ้นก็ทำให้ความเป็นพหุวัฒนธรรมยิ่งมีมากขึ้น “มีทั้งจีน ไทย มลายู จึงมีการผสมผสานกันมากขึ้น โดยมีฉายาจะนะว่า จะนะเมืองสองวัฒนธรรม แล้วยังมีการจัดงานที่มีชื่อว่าของดีเมืองจะนะ ทุกๆปี แต่ผมก็ไม่เห็นด้วยกับการจัดงานเพราะผมมองว่าการจัดงานในรูป

แบบนั้นมันไม่ใช่การจัดงานเมืองของดีจะนะ แต่ มันเป็นการสร้างความเสียหายให้เมืองจะนะ มากกว่า เพราะว่ามียกกรรมที่ผิดหลักศาสนา (เมาะเสียห้) มากมายในงานและของพื้นเมือง มีน้อยมากในงานส่วนใหญ่จะนำเอาดนตรีจาก แหล่งต่างๆ เข้ามาเสียมากกว่า”

“ปีนี้มีสยิดเขากำลังอาซานอยู่ แต่ อีกมุมหนึ่งกำลัง ตีกลองพาเหรดอยู่จะบ่งบอก ว่านั้นวัตถุนิยมเข้ามา ตรงนี้จึงคิดว่าเมื่อกระแส การปะทะกันด้านวัฒนธรรมมากขึ้น ตรงนี้เรา ต้องมาช่วยแก้ไขกัน ในทางโรงเรียนปอเนาะ ในตัวจะนะ ถ้าคิดโรงเรียนที่ขึ้นทะเบียนไม่ต่ำกว่า 24 โรง แล้วที่เปิด อนุบาลและประถมก็ ไม่ต่ำกว่า ๗-๘ โรง ที่แข่งขันทักษะวิชาการทั้ง รัฐ – เอกชน ไม่ต่ำกว่า 50 โรง และจะนะยัง ถือว่าเป็นเมืองที่มีปอเนาะมากที่สุดก็ว่าได้ ใน อดีตปอเนาะที่ดังๆ เช่นปอเนาะบาบอयीแอ ถ้า จำไม่ผิด มีนักเรียนพันกว่าคนที่ศึกษาเล่าเรียนที่ นั้น ในสมัยนั้นการเดินทางก็ยังลำบาก แล้วยัง มีการอนุรักษ์ในการเรียนการสอน คือ สอนและ เรียน กิตาบ ที่เขียนอักษรยาวี ดังนั้นจะนะจึง

มีวัฒนธรรมมลายู วัฒนธรรมไทยและวัฒนธรรม อื่นๆอีกด้วย วัฒนธรรมเหล่านั้นบ่งบอกถึง ตัวตนของบุคคลเหล่านั้นว่ามาจากเชื้อชาติใด”

อ.อับดุลสุโก สะท้อนให้ฟัง สำหรับหัวข้อในการสนทนา อ.อับดุลสุโก มองแบบรวมๆ ว่า ปาตานีและจะนะ ยังมีความเหมือนกันในด้าน อัตลักษณ์การ เป็นอยู่ วิถีชีวิตของคนในอดีต และภาษาที่ใช้ กันคือภาษามลายู ขณะเดียวกันสถานการณ์ เปลี่ยนแปลงทางสังคมก็ส่งผลต่อเยาวชนคนรุ่น หลัง ทำให้คนรุ่นหลังไม่สามารถที่จะใช้พูดภาษามลายูได้พื้นที่แห่งนี้มีการผสมผสานหลากหลาย วัฒนธรรมมาก

“นอกจากนี้ การเข้ามา ของ อุตสาหกรรมในแผนพัฒนาเศรษฐกิจแห่ง ชาติ ได้กำหนดแผนให้จะนะเป็นพื้นที่นิคม อุตสาหกรรม ถ้าเราสังเกตดูว่าการเกิดขึ้นของ โรงแยกก๊าซ,โรงไฟฟ้าและโรงงานอุตสาหกรรม ที่อยู่ในพื้นที่ นั้นไม่ใช่เพียงแค่เรื่องบังเอิญ แต่ นั้นเป็นแผนทางภาครัฐวางไว้แล้ว ซึ่งแน่นอน ว่าในอนาคตต้องส่งผลถึงวิถีชีวิตการเป็นอยู่

ของชาวจะนะอย่างแน่นอน”

4 อำเภอสงขลา... และความเป็นปาดานี

อัคโศรา ไต่ราแม หรือ แออัคโศรา กล่าวว่า จะนะ เทพา นาทวี สะบ้าย้อย 4 อำเภอ ในความเป็นปาดานี ถ้าเราย้อนไปดูในประวัติศาสตร์ 1000 กว่าปี เราจะได้รู้ทันทีว่าความสัมพันธ์ ระหว่างปาดานีกับ 4 อำเภอของสงขลานั้น ไม่ได้มีแง่มุมใด แง่มุมหนึ่ง

“เราจะมองในยุคโบราณ (มลายู) คือ ตั้งแต่เมืองฮัตู เมืองฮัตูเป็นเมืองที่เกิดขึ้น 100 ปี ก่อนคริสต์ศตวรรษและสลายไปในคริสต์ศตวรรษที่ 17 และเมือง Pal – Pal ก็เหมือนกัน เมือง เหล่านั้นมีอยู่ในเขตแดนมลายูสมัยก่อน ชาวจีนที่มาทำการค้าขายได้บันทึกไว้ เมือง Pal – Pal ก็ อยู่ในช่วงศตวรรษ 3 - 7 และที่เรารู้จักกันดี คือ อาณาจักรศรีวิชัยอยู่ในช่วงศตวรรษที่ 7 – 14 และ ลังกาสูกะ (ปาดานีเก่า) อยู่ในช่วงประมาณการศตวรรษที่ 2 - 4 เมืองมายาตาดิต ช่วงศตวรรษที่ 3 - 7 และปาดานีศตวรรษที่ 16 - 20 ซึ่งปี 1902 ที่รัฐปาดานี ได้สูญเสียไป ถ้าดูในยุคนี้เราจะ รู้ทันทีว่า เทพา จะนะ นาทวี และ สะบ้าย้อย ก็จะอยู่บนส่วนของปาดานีนั่นเอง เช่นอาณาจักรศรี วิชัย จะเป็นชาติพันธุ์มลายู แต่นับถือศาสนาในตอนนั้น คือ พุทธหรือฮินดู ก่อนที่เราจะมานับถือ ศาสนาอิสลามที่เรียกว่ามุสลิม”

“เรานั้นคือพุทธมาก่อน แต่ตอนนี้ไม่มีใครเขายกมาพูดกันในประเด็นนี้ ถึงมีก็มีน้อย แล้ว ตอนที่เมืองมายาตาดิตหรือเจ้าเมืองมายาตาดิตปกครองก็นับถือฮินดูอยู่ เมื่อเรามองดูในกรอบของ ยุคก่อนนั้น จะรวม เทพา จะนะ นาทวี สะบ้าย้อย อยู่ในปาดานี ในสมัยอาณานิคมนั้น 4 อำเภอนี้ จะตกเป็นเมืองขึ้นของนครศรีธรรมราช อีกส่วนก็ตกอยู่กับ เคตา (ประเทศมาเลเซีย) ส่วนหนึ่งก็ อยู่กับปาดานีเช่นเดิม”

แบอัลโศรา กล่าวต่อว่า ผมเองก็มาจากอำเภอหรือเสาะที่อยู่ในจังหวัดนราธิวาสปัจจุบัน ผมก็พูดภาษามลายูและภาษาไทยควบคู่กันไป ผมเองก็เคยศึกษาเล่าเรียนภาษาอาหรับ, อังกฤษอีก ด้วย พอไปอยู่ต่างประเทศก็เล่าเรียนภาษาต่างๆ มากมายมีหลายภาษาที่ผมพูดได้ ราวๆ 6 ภาษา

“ผมอยู่ต่างประเทศ 35 ปี ความสำคัญในการเรียนภาษาอย่างเช่นที่นี่ ที่ๆ บอกว่า 2 วัฒนธรรม ไทย - มลายู แต่ที่จริงแล้วหากเรามองย้อนกลับไปดูที่ปาดานีสสมัยก่อน ก็จะเป็น วัฒนธรรมผสมผสานและชาติพันธุ์ก็จะเป็นผสมผสานเช่นกัน มีหนังสือเล่มหนึ่งที่เขียนเป็นภาษา อังกฤษ ที่พูดถึงปาดานีสสมัยก่อน ว่าปาดานีมีการผสมผสานทางด้านการดำรงชีวิต เช่น คนจีน

เพราะในสมัยนั้นมีคนชาวจีนมาค้าขายแถบนี้
กันมาก จะสังเกตเห็นได้ว่าทำไมคนที่อยู่ในพื้นที่
จังหวัดปัตตานีปัจจุบันจะแตกต่างกับคนที่อาศัย
อยู่ละแวกจังหวัดนราธิวาส และยะลา เราจะรู้
ถึงสาเหตุว่าหากคนที่เป็นคนปัตตานีแท้ๆ เขาจะ
ชำนาญในการค้าขาย แต่คนนราธิวาสเขาจะไม่
ค่อยชำนาญในเรื่องนี้สักเท่าไรเพราะส่วนใหญ่
จะเป็นชาวสวนกัน (สวนยาง, ขาวนา, ขาวไร่)
จะเห็นได้ว่าคนที่ค้าขายเก่งที่อยู่ในพื้นที่แห่ง
นี้ (ปัตตานี) นั้นส่วนใหญ่แล้วจะเป็นสายเลือด
จีน เพราะเมื่อก่อนนั้นคนจีนเข้ามาอาศัยอยู่ใน
รัฐปัตตานีมากหรืออาจเป็นไปได้ว่าคนมลายูแท้
เขาเรียนการค้าขายมาจากชาวจีนในสมัยนั้น”
แบอ็คโศราอธิบาย

“แม้กระทั่งชาวปัตตานีได้เข้าไป
บุกเบิกทำการค้าขายที่ประเทศต่างๆ ทั่วโลก
เช่น ร้านต้มยำ ที่ประเทศมาเลเซีย จนโด่งดัง
เป็นถึงร้านอาหารที่ชาวต่างชาติชอบมากที่สุด
และในที่นี่ยังมีสิ่งที่ไม่มีที่อื่นอีกด้วยคือ การ
ที่เรามีผู้ปกครองเป็นถึงราชินีทั้ง 4 พระองค์ที่
เคยปกครองบ้านเมืองหรือรัฐปัตตานีในสมัยนั้น
พระองค์นางมีชื่อเรียกว่า ร่ายอบีรู ร่ายอูนิง รา
ยอฮียา และร่ายอองู และทั้ง 4 พระองค์ ครอง
ราชย์ในการปกครองบ้านเมืองราวกว่า 100 ปี
ทำให้ปัตตานีในยุคสมัยนั้นเจริญรุ่งเรืองที่สุด
และที่สำคัญไม่มีในประเทศใดที่มีราชินีปกครอง
ประเทศได้ 100 กว่าปี มีที่นี้ทีเดียว (รัฐปัตตานี)”

แบอ็คโศรา เล่าต่อว่า ปัตตานียังมี
เหล่านักวิชาการทางด้านศาสนาอิสลามที่มีชื่อ
เสียงโด่งดังถึงระดับโลกอีกด้วย ที่เรียกว่า

อุลามะห์ ที่สอนหนังสืออยู่ในมัสยิดประเทศ
ซาอุดีอาระเบีย

“ไม่มีอุลามะห์ท่านใดที่มาจากประเทศ
อื่นๆ ในสมัย 100 กว่าปี และอุลามะห์ที่นี้เช่น
กันที่เขารู้จักกันในนาม อุลามะห์อัลฟาตอนี เช่น
เชค ดาวูด อัลฟาตอนี และอีกหลายๆ ท่านที่ไม่
ได้กล่าว ทั้งยังมีหนังสือที่อุลามะห์ อัลฟาตอ
นีเขียนขึ้นและไม่ใช่แค่เขียนอักษรเป็นภาษา
มลายูเพียงอย่างเดียว แต่ยังเขียนเป็นภาษา
อาหรับอีกด้วย สิ่งเหล่านี้คือด้านวิชาการที่เรา
มีอยู่ในยุคนั้นและเรายังมีด้านวัฒนธรรมที่เป็น
ศูนย์กลางแห่งวัฒนธรรมตั้งแต่สมัยลังกาสุ
กะ ศรีวิชัย นั่นคือ ดิเกฮูลู ที่ประเทศต่างๆ
แถบมาเลเซีย อินโดนีเซียก็มีการละเล่นเช่นนี้
เหมือนกัน ถือว่าแหล่งกำเนิดมาจากบ้านเรา
นั่นเอง และยังมีการละเล่นดิเกลาดัตที่ปัจจุบัน
มาดัดแปลงเป็นเพลงลูกทุ่งนั่นเอง”

ทั้งหมดนั้นคือส่วนหนึ่งของเรื่องเล่า
ในเป็นปัตตานีในสมัยก่อน ที่ยังไม่จบชวนให้
ติดตาม ตอนต่อไป....

New Media & ไฟใต้ :

มองผ่านแว่น

นักวิชาการด้านสื่อ

พศ.ดร.वलัษณ์กมล (ตอนที่ 1)

ปัจจุบันมีคนจำนวนไม่น้อยที่ใช้ สื่อใหม่ (New Media) จนบางทีก็กลายเป็นปัจจัยที่ 6 ในชีวิตประจำวันไปแล้ว และบางครั้งสำหรับบางคนก็ได้ใช้สื่อใหม่ไปกับการสร้างอิทธิพลอะไรบางอย่างเพื่อจัดการและสร้างการเปลี่ยนแปลงทั้งในมิติปัจเจกชน และสังคมวงกว้าง ดังนั้นการทำความเข้าใจปัญหาภาคใต้ (ปาตานี) ซึ่งนำไปสู่การเพิ่มมุมมอง หรือปรับทัศนคติอะไรบางอย่างในการมองปัญหาที่ลึกซึ้งยิ่งขึ้น ย่อมเป็นอีกประเด็นปัญหาของสังคมไทยที่หลีกเลี่ยงไม่ได้หากจะนำมาขุดคุ้ยพูดคุย เชื่อมโยงกัน เพราะระยะหลังๆมานี้ สื่อ

ใหม่ค่อนข้างจะมีอิทธิพล และทรงพลัง ต่อการ
ทำความเข้าใจในปัญหา ภาคใต้ (ปาตานี) อย่าง
น่าจับตามอง

เมื่อเป็นเรื่องที่น่าสนใจในระดับ
สาธารณะ วงสนทนา Patani Cafe' พื้นที่
สาธารณะ พื้นที่แห่งการตื่นรู้ โดย ปาตานี ฟอรัม
ร่วมกับคณะวิทยาการสื่อสาร มอ.ปัตตานี จึงจัด
ให้ ซึ่งใช้ชื่อหัวข้อสนทนาว่า **New Media :
กตโลกสื่อใหม่ กตแซร์ปัญหาไฟใต้** โดยชวน
ทั้งนักวิชาการด้านการสื่อสารอย่าง ผศ.ดร.ว
ลักษณ์กมล จ่างกมล คณบดีคณะวิทยาการ
สื่อสาร มอ.ปัตตานี มาให้แง่มุมมองด้านวิชาการ
ขณะที่ มูฮำหมัด ตือราแม ผู้ช่วยบรรณาธิการ
โรงเรียนนักข่าวชายแดนใต้ คนทำงานด้านสื่อ
โดยเฉพาะก็จะมาตั้งข้อสังเกต และชี้ให้เห็น
พัฒนาการบางอย่างของสื่อใหม่ต่อปัญหาภาค
ใต้ (ปาตานี) ส่วนอีกท่าน อ.ฮาร่า ซินทาโร คณะ
มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มอ.ปัตตานี
ซึ่งอาจไม่ได้คร่ำหวอดอยู่ในวงการสื่อ แต่เป็น
บุคคลที่ชอบใช้สื่อใหม่ในการขับเคลื่อนงาน
ความคิดงานวิชาการของตนเองที่อยากจะมา
ร่วมแชร์ ประสบการณ์ในวงสนทนาครั้งนี้ด้วย
และที่สำคัญการสนทนาครั้งนี้ก็มีการถ่ายทอด
เสียงผ่านวิทยุมี Media Selatan สถานีวิทยุที่
เคียงข้างประชาชนในพื้นที่มาอย่างยาวนาน
สื่อใหม่ นิยามใหม่ “ไม่ใช่แค่เรื่องเทคโนโลยี”
อวลักษณ์กมล เริ่มสนทนาด้วยการฉายมุมมอง
ที่น่าสนใจว่า มีประเด็นเกี่ยวกับความเป็นสื่อ
ใหม่ เกี่ยวกับคุณลักษณะของสื่อใหม่ เกี่ยวกับ
นิยามที่ครอบคลุมความคิดหรือขอบเขตหรือนิยาม

ระหว่างสื่อใหม่กับสื่อเก่า

“สื่อใหม่ เราจะมองที่เรื่องเทคโนโลยี
นั่นคือว่า ในศตวรรษที่ 21 หรือ 20 เป็นต้น
มามีการหลอมรวมระหว่างคอมพิวเตอร์และ
เทคโนโลยีการสื่อสารเป็นการช่วยเสริมในเรื่อง
ความสามารถในการมีปฏิสัมพันธ์ผู้ส่งสารและ
ผู้รับสาร อย่างไรก็ตามก็ยังมีลักษณะของสื่ออีก
ประเภทหนึ่งที่จะเป็นสื่อใหม่ได้คุณลักษณะการ
จัดการเนื้อหาหาหมายคามว่าจะมีสื่อบางอย่าง
ที่ดูเหมือนเป็นสื่อเก่าแต่ในนิยามและความ
หมายของดิฉันจะจัดเป็นสื่อใหม่ได้จะต้องผ่าน
กระบวนการจัดการเนื้อหาได้ที่แยกเป็นอิสระกับ
ผู้ส่งสารโดยที่เราไม่ต้องส่งข่าวสารเข้ามาอีกชั้น
ระหว่างผู้ส่ง และผู้รับสาร”

“ถ้าพูดถึง เฟสบุ๊ค ทวิตเตอร์ แนนอน
มันเป็นสื่อใหม่ในเรื่องเทคโนโลยีที่เป็นเรื่องใหม่
ถ้าถามว่าวิทยุชุมชน มีเดียสลัดันเป็นสื่อใหม่
หรือไม่ ก็แนนอนเป็นสื่อใหม่ในแง่ของพื้นที่
ข่าวสารพื้นที่การสื่อสารของกลุ่มพลังใหม่ที่ให้
ชุมชนคนในท้องถิ่นได้เข้ามามีส่วนร่วม อันนี้ใน
ความหมายของดิฉันในนิยามเรื่องส่วนตัวของ
ดิฉันเป็นเรื่องใหม่ สื่อใหม่ที่ให้พื้นที่คนที่อยู่ใน
พื้นที่และกลุ่มพลังที่ไม่เคยมีอำนาจมาก่อนมี
อำนาจในการสื่อสารของเข้้าขึ้นมาได้”

“โดยสรุปแล้วสื่อ

ไม่ได้จำกัดว่า

ต้องหมาย

ถึงแค่

เรื่อง

เทคโนโลยีที่ทันสมัยเท่านั้นแต่หมายถึงกลุ่มคนที่อยู่ในกระบวนการสื่อสารต้องเป็นกลุ่มใหม่ กลุ่มที่มีพลังเพิ่มเติมเข้ามาในสังคมด้วย ทั้งเรื่องกระบวนการจัดการที่ไม่ให้ความสำคัญกับผู้เฝ้าประตูข่าวสารมากนักแต่ผู้ส่งและผู้รับสามารถมีปฏิสัมพันธ์กันและกันได้โดยตรง”

อ.วณิชกมล ชี้แจงเพิ่มเติมว่า ไม่ได้หมายความว่าความหมายของตนเองจะถูกต้องทางวิชาการแต่เป็นความคิดเห็นและเป็นมุมมอง ซึ่งจริงแล้วนิยามสื่อใหม่มันก็ยังไม่มีการนิยามที่ตายตัว ส่วนใหญ่นิยามที่ออกมานั้นจะชัดไปในเชิงเทคโนโลยีเป็นสำคัญแต่สำหรับดิฉันจะมองในเชิง 3 แง่มุมที่ได้บอกไปแล้ว เพราะฉะนั้นสื่อกิจกรรมสื่ออะไรทั้งหลายที่นักกิจกรรมทำ ปาตานี ฟอรั่ม ทำสิ่งเหล่านี้ล้วนเป็นรูปแบบทั้งสิ้น

ไฟใต้ 4 ปีย้อนหลัง : สื่อใหม่ กับการปรับตัวและการเปลี่ยนแปลงอย่าง “ก้าวกระโดด”

กลับมาสู่ประเด็นกดไลค์สื่อใหม่กดแชร์ปัญหาภาคใต้ อ.วณิชกมล มองว่าโดยภาพรวม เรื่องสถานการณ์ใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ยุคหลังนี้มันจะมีลักษณะการเปลี่ยนแปลงหรือพลวัต มีพลวัตด้านต่างๆ อยู่ 3 ประเด็น

ประเด็นที่ 1 เรื่องตัวปัญหาที่พัฒนาการความรุนแรงมากขึ้นมีมาตรการทางการทหารทางการเมืองที่เปลี่ยนแปลง พลวัตที่สำคัญเกิดขึ้นกับสถานการณ์ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ว่ามันมีในเรื่องของกระบวนการการพูดคุยในเรื่องสันติภาพในช่วงหลัง มีในเรื่องของพบปะพูดคุย มีในเรื่องของตัวแทนของฝ่ายรัฐและฝ่ายที่เรียกว่าเป็นสร้างสถานการณ์ให้เกิดขึ้น

ประเด็นที่ 2 เป็นพลวัตของภาคประชาสังคมในพื้นที่ เราจะเห็นว่าจากความเป็นเหยื่อสู่ความเป็นพลเมือง จากความเป็นเหยื่อ คือ จากคนที่อยู่ในพื้นที่ที่ได้รับผลกระทบจากสภาพความรุนแรงที่เกิดขึ้นทั้งผลกระทบโดยตรงผลกระทบโดยอ้อมแต่ช่วงหลัง 3-4 ปีให้หลังนี้คนเหล่านี้เริ่มจะพัฒนาความเข้มแข็งในพลังของตนเอง ขึ้นมาเป็นพลเมืองมากขึ้น ถ้ามองว่าพลเมือง คือ อะไร คือความเป็นพลกำลังเมืองของตัวเองที่เราอยู่ เราไม่ได้เป็นประชาชนเฉยๆ แต่เราเป็นสมาชิกที่ในสังคมมีพลังกำลังสร้างกิจกรรมซึ่งความเปลี่ยนแปลง

“พลวัตในประเด็นที่ 2 จากภาคประชาสังคม จากความโดดเดี่ยวสู่เครือข่ายเราจะเห็นได้ชัดช่วงหลังไม่ว่าจะเป็นสื่อมวลชน ที่พยายามพัฒนาตนเองจากความโดดเดี่ยวที่การทำงานของสตรีเกอร์สมัยก่อนปรับตัวเข้าสู่ความเป็นเครือข่ายนักข่าวในจังหวัดชายแดนใต้มากขึ้น การร่วมตัวของกลุ่มชังภาพต่างๆ มากขึ้นในภาคประชาสังคมมีการรวมตัวของกลุ่มผู้หญิงรวมทั้งกลุ่มนักวิชาการ สิ่งเหล่านี้เป็นสิ่งมีการเปลี่ยนแปลงที่น่าสนใจ ภาคประชาสังคมกลายเป็นกลไกกระบวนการสันติภาพมากขึ้น ไม่ว่าจะเป็นเวทีพูดคุยสันติภาพคนภายในที่เกิดขึ้นที่ ดิบเซาท์ จะเป็นกลุ่มของเด็ก ผู้หญิงนี้ คือ พลวัตในภาคประชาสังคมที่เกิดขึ้น

ประเด็นที่ 3 พลวัตของสื่อและการสื่อสาร เราจะมองในภาคกว้างในระดับประเทศและระดับท้อง

ถิ่น ในระดับประเทศเราเห็นมีการถอยห่างจากภาคพื้นที่ของสื่อกระแสหลักมากขึ้นในช่วง 3-4 ที่ผ่านมาสื่อกระแสหลักที่อยู่ในพื้นที่ ในกรุงเทพ มีการถอยห่างจากพื้นที่ที่มากขึ้นพิสูจน์ได้จากงานวิจัยต่างๆ

“เนื้อหาของข่าวที่มันเกิดขึ้นรับมาจากฝ่ายรัฐบาลมากกว่าฝ่ายที่อยู่ในพื้นที่ เห็นจากอัตราการลงพื้นที่ของนักข่าวที่ลงพื้นที่น้อยขึ้นเรื่อยๆ ฉะนั้นแล้วเราเห็นความเคลื่อนไหวของสื่อในพื้นที่มากขึ้น สื่อในพื้นที่ในที่นี่ไม่ได้หมายถึง นักข่าวที่ทำข่าวให้กับพื้นที่สวนกลาง แต่หมายถึงสื่อทางเลือกหรือสื่อใหม่ที่เรากำลังพูดถึงในพื้นที่ที่พัฒนาบทบาทของตัวเองมากขึ้น อย่างมีเดียสลัดตันที่มีการเสนอเนื้อหาที่เป็นเชิงรุกมากขึ้นในเชิงกระบวนการสันติภาพ ไม่ได้แค่นำเสนอปัญหาการสัมภาษณ์เรื่อยๆ แต่จะมีการนำเสนอประเด็นที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการสันติภาพมากขึ้น และสิ่งที่เราเห็นสื่อกระแสหลักในสวนกลางนำประเด็นข่าวจากสื่อในพื้นที่ไปนำเสนอมากขึ้น”

“ดิฉันมองเห็นว่าการที่เราจะพัฒนาสื่อทางเลือกหรือสื่อใหม่ในพื้นที่เป็นประเด็นที่สำคัญมาก เพราะว่าสื่อใหม่ สื่อทางเลือกในพื้นที่ ไม่ได้มีความสำคัญกับสถานการณ์เท่านั้น แต่ยัง เป็นข้อมูลของสื่อกระแสหลักด้วย เพราะฉะนั้นเราจะทำอย่างไรจะพัฒนาอย่างไรสื่อเหล่านี้มีศักยภาพในการที่จะให้สื่อกระแสหลักที่อยู่ข้างนอกเอาข้อมูลข่าวสารไปนำเสนอมากขึ้นนี่เป็นสิ่งที่สำคัญที่เราต้องมายกระดับสื่อใหม่ให้มีความสำคัญสื่อทางเลือกในพื้นที่มากขึ้น ซึ่งดิฉันก็เห็น

ว่าเวทีที่มีสื่อทางเลือกเกิดขึ้นในพื้นที่มากขึ้นซึ่งถือว่าเป็นเรื่องดีที่ควรจะมีการส่งเสริมต่อ และพัฒนาศักยภาพ ในการที่จะร่วมมือที่จะทำให้อสื่อกระแสหลักข้างนอกชุมชนของเราเอาข้อมูลข่าวสารไปนำเสนอข้างนอกมากขึ้น ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญที่ต้องยกระดับสื่อใหม่ในชุมชนมากขึ้น”

อ.วลัษณ์กมล ได้สะท้อนมุมมองเพิ่มเติมว่า ถ้าจะให้พูดถึงจุดเด่นหรือจุดดีของสื่อใหม่หรือการเป็นสื่อทางเลือกที่อยู่ในพื้นที่ ประเด็นแรก การรู้เรื่องข้อมูล ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญในทุกวันนี้ ประเด็นที่สอง นับว่าสื่อกระแสหลักที่อยู่ในพื้นที่นั้นเขามีความรู้ความเข้าใจมากกว่าสื่อที่อยู่ข้างนอก ประเด็นที่สาม ลักษณะของสื่อใหม่หรือสื่อทางเลือกของจังหวัดชายแดนภาคใต้ ตอนนี้มีมันมีลักษณะเป็นเครือข่ายกับภาคประชาสังคมและภาควิชาการมากขึ้น

“การสื่อในเรื่องของสันติภาพ หรือการคลี่คลายความขัดแย้งนั้นลักษณะของเครือข่ายของความเป็นสื่อเครือข่ายของการสื่อสารมีความสำคัญที่จะนำไปสู่สันติภาพหรือความขัดแย้งไม่มีทางที่สื่อจะทำงานอย่างโดดเดี่ยวโดยไร้ความเป็นเครือข่ายจากประชาสังคมจะทำให้ไม่ถึงจุดหมายที่เราต้องการ และอีกประเด็นหนึ่ง คือ เป็นเรื่องเทคโนโลยีการสื่อสารในยุคใหม่ที่ทุกคนเข้าถึงเทคโนโลยีได้ง่ายขึ้นมีราคาถูกเทคโนโลยีใช้งานง่ายขึ้นใครก็สามารถใช้ได้”

เหรียญ 2 ด้าน..... มีบวกก็ต้องมีลบ

อย่างไรก็ตาม อ.วลัษณ์กมล ยังมองว่า สื่อใหม่ไม่ได้มีในจุดดีแต่อย่างเดียว ยังมีในแง่ของพลกระทบที่เกิดขึ้นเยอะ ถ้าพูดใน

แ่งวิชาการก็ยังไม่ได้มีการศึกษาอย่างจริงจังว่าผลกระทบในแง่ดีและในแง่ลบของสื่อใหม่ที่มีต่อกระบวนการสร้างสันติภาพต่อการจัดการความขัดแย้งว่ามั้นมีการศึกษาในแง่ลบอย่างไรบ้าง

“เวลาคนมาเขียนบทความต่อผลกระทบของสื่อใหม่จะเขียนในเรื่องของความรู้สึกมากกว่าว่าตัวเองเจอแบบนี้เจอแบบนี้ แต่ในแง่ทางการศึกษาเชิงวิชาการที่ตัวหลักฐานที่ชัดเจนนั้นไม่เคยมีซึ่งในอนาคตอาจจะมีดูว่ามีบทบาทข้อดีข้อเสียอย่างไรซึ่งถือว่าเป็นสิ่งที่ดี ที่อยากจะพูดถึงสื่อใหม่ คือ ผลกระทบที่มันเกิดขึ้นผลกระทบในแง่ดีแน่นอนว่ามันกระตุ้นในการพูดคุยเพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนและช่วยเป็นสะพานเชื่อมช่องว่างของกลุ่มต่างๆ เชื่อมระหว่างนักวิชาการกับภาคประชาสังคม เชื่อมระหว่างคนที่ทำงานในภาครัฐกับคนที่ เป็นชาวบ้านอันนี้ก็เป็นจุดเชื่อมอันหนึ่ง และก็อาจจะเป็นการปฏิวัติกลุ่มคนที่ เป็นระดับรากหญ้าก็ได้แต่จุดหนึ่งที่น่าเป็นห่วงของสื่อใหม่ในเรื่องของเทคโนโลยีและเรื่อง ที่สร้างความแตกแยกมากขึ้น การแบ่งพวกเขาพวกเราชัดเจนยิ่งขึ้น”

“เรื่องของเพจบางเพจกับการสร้างแนวร่วมเราจะเห็นชัดแต่ก่อนเราจะไม่ด่ากันรุนแรงขนาดนี้แต่พออยู่ในโลกออนไลน์ทุกคนจะรู้สึกว่าจะไม่เห็นหน้ากันเพราะฉะนั้นเวลาด่าจะด่าได้สาแก่ใจกว่า รู้สึกปลอดภัยกว่าเมื่อไรที่เราหลบอยู่หลังฉากเราด่ามันได้ แต่ถ้ามาให้อยู่ต่อหน้าต่อตานั่นไม่ค่อยกล้าเพราะฉะนั้นอันนี้เป็นลักษณะพิเศษที่น่าเป็นห่วงของสื่อใหม่”

“เพราะว่าต่างคนหลบอยู่ในมุมตัวเองส่งแต่เสียงมาด่าคนอื่น เรากลัวที่จะด่าคนอื่นเพราะเราหลบอยู่หลังฉาก นี่ถือเป็นลักษณะพิเศษของสื่อใหม่ที่มีมันอาจจะมึ่จุดดีแต่ในขณะเดียวกันก็กลายเป็นจุดด้อยที่บางทีสองความคิดเห็นที่ โจมตีกันได้ง่ายๆ อ.ชินหาโร อาจจะเล่าประสบการณ์เหล่านี้ได้เป็นอย่างดีเรื่องของการเพิ่มความเกลียดชัง จิตวิทยาอย่างนี้ของคนที่รับสารบางที่เราเลือก รับสารที่ตรงกับอคติส่วนตัว เพราะฉะนั้นเวลาเราดลัดกับความ คิดเห็นที่ตรงใจเรา เราก็จะโลดมาก คนนี้พูดดี พูดมีเหตุมีผลถ้าว่าเขาพูดมีเหตุมีผลสอดคล้องกับความคิดของเรา แต่เมื่อไรก็ตามที่ฝ่ายตรงข้ามที่ความคิดไม่ได้เกี่ยวกับเราตรงกับเรา ต่อให้เขาอธิบายด้วยเหตุผลนานับประการเราก็ไม่โลด ไม่ได้เรื่อง เพราะฉะนั้นจิตวิทยาการสื่อสารมันก็เกิดการแบ่งพรรคแบ่งฝ่ายแบ่งพวกมากขึ้น เพราะมันมีพื้นที่ ให้เราเลือกได้มากขึ้น” นักวิชาการสื่อสารอธิบาย

ตอนต่อไปจะมาร่วมพูดคุยเพิ่มเติม อิทธิพลของสื่อใหม่ต่อปัญหาภาคใต้ (ปาตานี) ในมุมของ คนทำอาชีพสื่อ และคนใช้สื่อใหม่ ที่กลายเป็นเหยื่ออย่าง มูฮัมหมัด ดือราแม และ ฮาราลินหาโร

บูรในคารุสชาลาม :

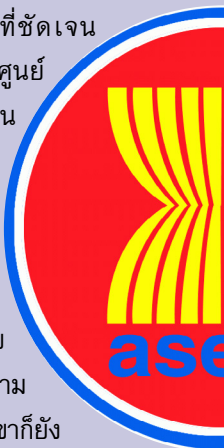
การบริหาร ระบอบสมบูรณาญาสิทธิราช ใน หลักศาสนาอิสลาม

หลายครั้งพอพูดถึงระบอบสมบูรณาญาสิทธิราช หลายคนมักจะชักสีหน้ากับระบอบนี้ โดยเฉพาะในยุคประชาธิปไตยแบบหุบบานโพล์ แต่แท้จริงแล้วระบบแบบนี้ มันไม่น่ากลัวเสมอไป แต่มันอยู่ที่คนใช้มันมากกว่าเหมือนในบทความชื่อ “Good Autocracy” เคยได้นั่งอ่านเมื่อนานมาแล้ว มีเนื้อหาใจความว่าระบบการปกครองไม่ว่าแบบใดมันขึ้นอยู่กับตัวของผู้ปกครองว่าเป็นอย่างไร มีทัศนคติ มีบุคลิกภาพ มีแนวคิดอย่างไร ทำให้นึกถึงการเกิดขึ้นของระบบการปกครองในสิงคโปร์ที่แยกออกมาจากมาเลเซีย ซึ่งเป็นตัวอย่างที่มาเลเซียยอมให้แยกออกได้โดยง่ายเพราะกลัวการย้ายถิ่นของคนจีนที่จะมีสูงขึ้นเรื่อยๆ เข้าไปในมาเลเซียเพื่อรักษาความเป็นมลายูไว้

อย่างไรก็ตามเมื่อแยกตัวได้แล้ว สิงคโปร์ในขณะนั้นมีฐานะประเทศด้อยพัฒนาเป็นอย่างมาก ลี กวน ยู ได้พยายามหาว่าระบอบการปกครองแบบใดที่จะสามารถนำมาพัฒนาประเทศของตนได้ดีที่สุดในสภาพเช่นนี้

จึงออกแบบการปกครองของตัวเองโดยการนำเอาแนวคิดของหลายๆ ประเทศมาออกแบบใหม่ โดยเน้นความเป็น “State Corporation” ซึ่งรัฐทำหน้าที่คล้ายเป็นบริษัทและมีบริษัทในเครือต่างๆ ทำงาน เช่น เทมาเล็ก ที่เรารู้จักกันดี เชื่อมโยงการลงทุนต่างในนามของรัฐบาลทั้งในประเทศและต่างประเทศ

กรณีดังกล่าวเป็นที่ชัดเจนว่าสภาพแบบนี้ก็เป็นการรวมศูนย์อำนาจ แต่แม้สภาพความเป็นประชาธิปไตยและเสรีภาพในการแสดงออกต่างๆ จะมีน้อยมาก ค่าครองชีพที่สูง แต่ผู้คนจากหลายแห่ง แม้กระทั่งทั้งจากประเทศที่เป็นประชาธิปไตย ต่างก็ยังยอมอยู่ไม่ว่าสภาพความเป็นอยู่จะอึดอัดเพียงไหนพวกเขาก็ยังคงอยู่ ผู้คนมากมายส่งลูกหลานไปเรียนในประเทศที่ไม่ได้เป็นประชาธิปไตยเต็มใบอย่างสิงคโปร์ เพราะเหตุใดผู้คนมากมายอยากไป

เที่ยวที่นั่น จนดัชนีชี้วัดด้านการท่องเที่ยวสูงในระดับต้นๆ ของเอเชีย อะไร คือเงื่อนไขที่ทำให้พวกเขาทำเช่นนั้น แต่สิ่งที่รัฐบาลสิงคโปร์ไม่เคยมองข้ามเลย คือ “ความพึงพอใจ” ของประชาชน จะทำอะไรให้คนมีความพึงพอใจ ผลประโยชน์ในเชิงเศรษฐศาสตร์ต่อความคุ้มค่าหน่วย น่าจะเป็นคำตอบที่ดีที่สุด

ซึ่งมันสะท้อนให้เห็นว่ารัฐบาลรัฐไม่จำเป็นต้องใช้การปกครองในระบบประชาธิปไตยก็ได้ แต่ต้องอยู่บนฐานของคนเป็นศูนย์กลาง มันสะท้อนด้วยว่าระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตยเป็นระบอบการปกครองรูปแบบหนึ่งที่ใช้ในการปกครองที่คนที่มีเสียงส่วนใหญ่เป็นผู้กำหนดนโยบายประเทศและในขณะเดียวกันก็รับฟังเสียงข้างน้อยด้วย (Majority Rule and Minority Right) ซึ่งนั่นคือ หลักปรัชญาสำคัญของ แต่ถ้าหากผู้นำมีลักษณะเป็นเผด็จการ หรือ อำนาจอธิปไตยขึ้นมา โดยรู้ตัวเอง หรือ ไม่รู้ก็ตาม บนฐานคิดประชาธิปไตย แปลงโฉมทันทีเป็นประชาธิปไตยรวบอำนาจ ในเชิงนโยบาย เศรษฐกิจ สังคมและการเมือง โดยมีคำว่าเสียงข้างมากหนุนหลังทั้งในสภาและนอกสภา ทั้งแบบชอบธรรมและไม่ชอบธรรม เหมือนที่ท่านอาจารย์ เกษียร เตชะพีระ เรียกว่า Authoritarianism / Illiberalism การใช้อำนาจแบบอำนาจอธิปไตยไม่เสรี อันนั้นก็ไม่ได้ต่างอะไรกับการเป็นประเทศที่มีลักษณะเผด็จการและอำนาจอธิปไตยเข้มข้นในคราวประชาธิปไตยเลยซึ่งอาจจะแยกแยะด้วยซ้ำ

คราวนี้มาลองดูบรูไน ประเทศซึ่งใช้ระบบสมบูรณาญาสิทธิราชย์ อย่างแท้จริง ประเทศบรูไน เป็นประเทศที่เล็กมากและปกครองด้วยระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์ แต่บรูไน ไม่ได้มีสถานะความกดดันทางทางการเมือง ความอึดอัดของสังคม หรือมีสภาพเศรษฐกิจเร้นดำน เหมือนที่เราเห็นในบางประเทศ บรูไน เป็น small state แต่มีลักษณะในทางตรงกันข้าม คือ strong state เพราะความโชคดีที่มีทรัพยากรธรรมชาติสำคัญ คือน้ำมันและก๊าซธรรมชาติที่ส่งออกได้จำนวนมากและสร้างรายได้มหาศาลให้บรูไน ประกอบกับการตัดสินใจที่จะไม่รวมประเทศกับมาเลเซียในอดีตทำให้ไม่ได้ต้องแชร์เรื่องผลประโยชน์ บวกกับมีจำนวนประชากรไม่ถึงสี่แสนคน ทำให้สถานะประเทศง่ายต่อการบริหาร และได้จึงได้นำรายได้มาพัฒนาด้านการพัฒนามนุษย์ จนติดอันดับที่ดีที่สุดในโลกร่วมกับประเทศในตะวันตก คือ อยู่ในอันดับที่ 30 จากทั่วโลก คุณภาพชีวิตของประชาชนที่นี่ค่อนข้างดีแม้ว่าจะไม่ได้มีการปกครองประเทศแบบประชาธิปไตย

อย่างไรก็ตามการบริหารประเทศบรูไน มีลักษณะรวมศูนย์อำนาจ การสั่งการ และการตัดสินใจ ไว้ที่ส่วนกลาง ก่อนที่จะกระจายอำนาจ งบประมาณ การบริการ และทรัพยากร ลงสู่องค์กรและหน่วยงานต่างๆ ในลักษณะรัฐสวัสดิการ เพื่ออำนวยความสะดวกให้กับประชาชนในพื้นที่

ต่างๆ ซึ่งทำให้เห็นถึงระบบราชการที่เข้มแข็ง คือ มีการจัดสายบังคับบัญชาแบบบนลงล่าง โดยสมบูรณแบบแต่อย่างใดก็ตามโดยสำคัญ ของรัฐบาลบรูไนฯ คือ “ประชาชน” บนหลัก คัดของศาสนาอิสลามที่ทุกคนเท่าเทียมกัน รัก กันฉันท์พี่น้อง แม้กระทั่งสุลต่านเองเมื่อเข้าสู่ มัสยิดก็ยังคงต้องนั่งประกอบพิธีที่พื้นเช่นเดียวกับ ประชาชน

การปกครองของบรูไนฯ จากอดีตมา สู่ปัจจุบันเป็นระบบการปกครองที่เน้นศาสนา อิสลามเป็นบรรทัดฐานสำคัญในการใช้พระราช อำนาจของพระราชาธิบดี หรือ สุลต่าน ผ่าน ระบบราชการที่เป็นตัวสร้างความเชื่อมโยง ระหว่างรัฐ และประชาชน ภายใต้ “แนวคิด รัฐอิสลาม” คือรัฐที่ถูกปกครองตามบทบัญญัติ ของอิสลามโดยสมบูรณ์ ซึ่งเป็นแนวทางหนึ่ง ในการสร้างความมั่นคงของรัฐและความรุ่งเรือง ของประเทศ (state formation และ nation building)

อย่างไรก็ตามความเข้มข้นตามหลัก การดังกล่าวของบรูไนฯ จะไม่เข้มเหมือนกับ หลายๆ ประเทศในตะวันออกกลาง เช่น ที่ บรูไนฯ ชายหญิงที่ไม่ได้จดทะเบียนสมรสกัน สามารถเดินไปไหนมาไหนด้วยกันได้อย่างเปิดเผย หรือ การลงโทษที่เบากว่าในหลายประเทศ ในตะวันออกกลาง เช่น ไม่ได้มีการเอาก่อนหิน ขว้างจนเสียชีวิตหากกระทำผิดขั้นร้ายแรง แต่ ใช้วิธีอื่นที่ไม่ทรมานแต่มีการโบยหากมีการทำ ผิด

อย่างไรก็ตามบรูไนฯ ไม่ใช่รัฐอิสลาม

ที่มีลักษณะแบบใน ตะวันออกกลาง แต่ ผม เรียกว่า เป็น”รัฐ อิสลามแบบเอเชีย” ที่แสดงออกมาในลักษณะ พหุอัตลักษณ์ คือ มีความเป็นมุสลิมที่ไม่สุด ขั้วยอมรับเรื่องบางเรื่องได้ เช่น การสูบบุหรี่ เป็นข้อที่ชาวมุสลิมที่ดีไม่ควรทำแต่ที่นี่ก็มัก พบเห็นได้โดยง่าย ทั้งที่ในบรูไนฯ ไม่มีร้านใด ขายเพราะผิดกฎหมาย แม้ว่ารัฐบาลจะออก กฎหมายว่าการนำบุหรี่เข้ามาในประเทศบรูไนฯ ผิดกฎหมาย หากพบก็จะมีโทษเพียงการปรับตัว ละ 30 เซนต์ แต่เรายังเห็นกัน แบบนี้เป็นต้น อย่างไรก็ตามถึงแม้จะไม่ได้เป็นรัฐที่เข้มงวด มากนักในฐานะรัฐอิสลาม แต่หลายๆ เรื่องที่ เป็นภัยต่อความมั่นคงก็ไม่สามารถละเว้นได้ เช่น เรื่องของการลักลอบนำยาเสพติดเข้ามา ซึ่งมีโทษประหารชีวิต หรือ เรื่องของการว่าร้าย ให้กับสถาบันสูงสุดของประเทศก็มีโทษหนักเช่น กัน

ดังนั้น การปกครอง การเมือง สังคม และกฎหมาย ของบรูไนฯ มีความแนบแน่นกับ หลักของศาสนาอิสลามอย่างมากเช่นกัน ซึ่งส่ง ผลโดยตรงต่อชีวิตของคนบรูไน ทั้งนี้ ชาว บรูไนจะให้ความสำคัญกับหลักศาสนา ที่ถือว่าเป็นองค์ประกอบประจำตัวที่ สำคัญที่สุด ลองลงมา หรือไม่ห่างจากองค์ ประกอบแรกมากนัก คือครอบครัว และงาน ตามลำดับ การใช้ชีวิตของชาวบรูไนมีความ สอดคล้องกับหลักศาสนา

ดังนั้นเรื่องของศาสนา จึงมีความ

สำคัญกับรูปแบบการบริหารงานของรัฐด้วย โดยรัฐมีแนวคิดหลักสำคัญ คือ การสร้างสังคมให้มีความเข้มแข็งตามหลักศาสนาอิสลามในกรอบของกฎหมายและหลักปรัชญาของสุลต่านที่ทรงรื้อฟื้นปรัชญาเก่าของบรูไนฯ มาใช้อย่างเข้มแข็งอีกครั้ง คือ “วิถีชีวิตแบบมาเลย์ ศาสนาอิสลาม ยึดมั่นในระบบกษัตริย์” หรือ “MIB : Malay Islam Beraja (Malay Islamic Monarchy)” ซึ่งหมายถึงบรูไนฯ เป็นประเทศที่มีวิถีชีวิต และวัฒนธรรมมาเลย์ ได้แก่ใช้ภาษา วัฒนธรรม และขนบธรรมเนียมประเพณีแบบมาเลย์ Islam หมายถึงเป็นรัฐอิสลาม ซึ่งกฎหมายและค่านิยมต่างๆ มาจากศาสนาอิสลาม และ Beraja หมายถึงเป็นประเทศที่ปกครองด้วยระบอบหรือสถาบันกษัตริย์ โดยสุลต่านซึ่งมีฐานะเป็นสมเด็จพระราชาธิบดี ประชาชนจะต้องมีความจงรักภักดีในสถาบันดังกล่าว

ปรัชญาของชาติดังกล่าว ถือ เป็นหลักการสำคัญในการบริหารประเทศในปัจจุบัน เช่น ข้าราชการที่ทำงานอยู่แล้วหรือที่ต้องการเป็นข้าราชการจะต้องแสดงตนบนพื้นฐานของหลัก MIB ให้ประจักษ์แจ้งแก่สังคม หากขาดองค์ประกอบอันใดอันหนึ่งแม้จะเป็นคนบรูไนก็ไม่สามารถรับราชการได้ เช่นเดียวกันที่เรื่องนี้ต้องได้รับการปลูกฝังจากครอบครัวและสถาบันการศึกษา ในโรงเรียนทุกระดับหรือแม้กระทั่งในระดับอุดมศึกษา (ป.ตรี) ทุกคนจะต้องได้เรียนวิชา MIB เป็นวิชาแกนทุกปี เพื่อปลูกฝังค่านิยมดังกล่าวนี้

MIB ยังถูกแสดงออกบนตราสัญลักษณ์บนธงชาติของบรูไนฯ อีกด้วย ซึ่งเป็นการผสมผสานกันของสัญลักษณ์ต่างๆ บนธงชาติ ประกอบด้วย ตราแผ่นดินที่มีสีแดง ประกอบด้วยราชอิวัซ (The flag) พระกรด (The Royal umbrella) ทั้งสองนี้เป็นเครื่องราชกกุธภัณฑ์ของสมเด็จพระราชาธิบดีแห่งบรูไนดารุสสลาม ปีกนกที่มี 4 ขน (The wing of four feathers) หมายถึงการพิทักษ์ปกป้อง

ความยุติธรรม ความสงบ ความเจริญ และสันติสุขของชาติ วงเดือนหยาง (The Crescent) เป็นสัญลักษณ์ของศาสนาอิสลาม และมีอักษรอารบิกจารึกด้วยสีเหลือง ซึ่งเป็นคำขวัญของชาติว่า “Always in service with God’s guidance” (น้อมรับใช้ตามแนวทางอัลเลาะห์เสมอ) มือ 2 ข้าง (The hand) หมายถึงหน้าที่ของรัฐบาลที่จะทำให้เกิดความมั่งคั่ง สันติสุข และความเจริญรุ่งเรือง และแถบแพรอยู่ล่างสุด จารึกอักษรอารบิก สีเหลืองเป็นชื่อประเทศว่า “Brunei Darussalam” หมายถึง บรูไน: ดินแดนแห่งสันติ รวมทั้งการเป็นรัฐสวัสดิการ คือประชาชนไม่ต้อง

เสียภาษีใดๆ และได้รับบริการสาธารณะอย่างเพียงพอต่อการดำรงชีวิต ก็มาจากหลักปรัชญาผู้ปกครองที่ดีที่มาจากหลักศาสนาอิสลาม ส่วนธงชาติ ประกอบด้วยพื้นสีเหลือง หมายถึงสุลต่าน มีแถบสีขาวดำพาดทแยงจากขอบบนด้านซ้าย ผ่านกลางผืนธงมายังขอบล่างด้านขวา หมายถึงรัฐมนตรีที่ถวายงานรับใช้องค์สุลต่าน และมีตราแผ่นดินอยู่กลางผืนธง

แนะนำหนังสือ
โดย **ดาราณี ทองศิริ**

ประวัติศาสตร์วิพากษ์ **สยามไทย กับ ปาตานี :** **ธเนศ อาภรณ์สุวรรณ**

หากพูดถึงหนังสือที่อธิบายประวัติศาสตร์ความขัดแย้งระหว่างรัฐไทยกับชาวมลายูมุสลิมในจังหวัดชายแดนใต้ซึ่งมีอยู่เป็นจำนวนมาก จะพบว่าหนังสือบางเล่มให้น้ำหนักหรือเอนเอียงไปในทางแนวคิดที่เป็นผลดีกับรัฐไทย บางเล่มก็ให้น้ำหนักไปที่ฝ่ายชาวมลายูมุสลิม ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับมุมมองที่แตกต่างกันภายใต้บริบททางสังคม วัฒนธรรม พื้นที่ เวลา รวมถึงการศึกษาค้นคว้าข้อมูลที่ถูกเลือกนำมาใช้หรือเลือกนำเสนอข้อมูลเฉพาะด้านใดด้านหนึ่งตามความต้องการของผู้นำเสนอ บางเล่มเป็นข้อมูลเชิงข่าว บางเล่มบอกเล่าสถานการณ์ที่กำลังคุกรุ่นในปัจจุบัน บางเล่มเสนอทางออกในการแก้ปัญหาความขัดแย้ง และหนังสือที่เลือกนำเสนอข้อเท็จจริงในมุมมองทางประวัติศาสตร์

เป็นหลักก็มีอยู่ไม่น้อย อาทิ เช่น หนังสือ

ประวัติศาสตร์ วิพากษ์ : สยามไทยกับปาตานี งานรวมเล่มชิ้นล่าสุดของ **ธเนศ อาภรณ์สุวรรณ** ก็เป็นหนึ่งในหนังสือที่ตีแผ่เรื่องราวเหตุการณ์ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ได้น่าสนใจ โดยเฉพาะอย่างยิ่งถ้าผู้อ่านต้องการข้อมูลในเชิงประวัติศาสตร์ ซึ่งชี้ให้เห็นภาพความขัดแย้งที่ชัดเจนระหว่างชาวมลายูมุสลิมกับรัฐไทย หรือระหว่างสยามไทยกับปาตานี

ธเนศได้อธิบายถึงหนังสือเล่มนี้ว่า “เป็นเรื่องราวซึ่งผู้เขียนได้ค้นคว้า ศึกษาและเรียบเรียงขึ้นมาใหม่จากบันทึกข้อเขียนต่างๆ ในหลากหลายรูปแบบและกาลเทศะ จากความทรงจำของ

เหตุการณ์และประสบการณ์ในช่วงเวลาหนึ่ง ที่คนคนหนึ่งและอีกหลายๆคนได้เข้ามามีปฏิสัมพันธ์ และร่วมแบ่งปันประสบการณ์นั้นๆด้วยกัน” เขาเริ่มต้นเล่าย้อนไปถึงยุคสมัยซึ่งรัฐบาลเผด็จการ ในสมัยนั้นได้ทำการปราบปรามนักศึกษาจากกระแสคอมมิวนิสต์ ส่งผลให้นักศึกษาจำนวนมากต้อง หลบหนีเข้าป่า เหตุการณ์ดังกล่าวจึงส่งผลให้ได้มีโอกาสได้เข้าไปทำความเข้าใจกับพรรคคอมมิวนิสต์ มลายาในช่วงเวลาหนึ่ง ซึ่งนับได้ว่าเป็นจุดเริ่มต้นแรกที่ได้มีโอกาสคลุกคลีกับชาวมลายูมุสลิมและ เห็นการพยายามต่อสู้เรียกร้องสิทธิเสรีภาพในทางการเมืองการปกครองของชาวมลายูมุสลิมต่อรัฐไทย ในบทความเรื่อง “ประวัติศาสตร์วิพากษ์:สยามไทยกับปาตานี” ธเนศได้อธิบายถึงพัฒนาการของ ระบบการปกครองระหว่างสยามกับปาตานีนับแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน โดยย้อนไปช่วงเจ็ดหัวเมือง จนถึงการทำสนธิสัญญากับอังกฤษอันส่งผลให้ไทยเสียสิทธิในดินแดนไทรบุรี กลันตัน ตรังกานู และปะลิส ส่งผลให้รัฐปาตานีกลายเป็นส่วนหนึ่งของรัฐไทยในฐานะจังหวัดหนึ่งของประเทศไทย นอกจากนี้ยังได้อธิบายถึงรูปแบบการปกครองแบบรัฐชาติไทยและรัฐชาติมลายูในสมัยใหม่ ซึ่งต่อ มาจะมีผลเป็นอย่างยิ่งต่อการพยายามสร้างชาติไทยและส่งผลให้เกิดความขัดแย้งขยายเป็นวง กว้างในหมู่ชาวมุสลิมกับรัฐไทย

ในบทความ “กบฏดุซงญอ การเมืองในประวัติศาสตร์” ธเนศได้เล่าย้อนไปถึงเหตุการณ์ดังกล่าว โดยชี้ให้เห็นต้นเหตุของความขัดแย้งอันรุนแรงในขณะนั้น ซึ่งเกี่ยวข้องกับการพยายามสร้าง ประวัติศาสตร์และความทรงจำร่วมให้กับคนในสังคมไทยว่า กบฏดุซงญอเกิดขึ้นจากคนกลุ่มหนึ่งที่ หลงผิดและพากันลุกฮือขึ้นต่อสู้ทำร้ายเจ้าหน้าที่รัฐไทย ทำให้คนเหล่านั้นกลายเป็นผู้ร้ายใน ประวัติศาสตร์ไทย ทั้งที่สาเหตุหลักของความขัดแย้งคือนโยบายชาตินิยมไทยของจอมพล ป.พิบูล สงคราม ที่บังคับให้ทุกคนต้องปฏิบัติและแสดงออกซึ่งความเป็นไทยอย่างพร้อมเพรียงกัน มีการ ห้ามมิให้ชาวมลายูมุสลิมในพื้นที่สวมใส่เครื่องแต่งกายตามหลักศาสนา ซึ่งส่งผลให้เกิดความไม่ พอใจและการประท้วงของชาวบ้านในเวลาต่อมา

ในบทความ “แลไปข้างหน้า : ปาตานี รัฐมลายูนอกมลายา” ธเนศได้เล่าถึงสาเหตุของ ความขัดแย้งที่ทวีความรุนแรงขึ้นเรื่อยๆ อันเนื่องจากเหตุการณ์จับกุมอัญญีสุหลง อับดุลกาเดร์ ผู้นำคนสำคัญของชาวมลายู นอกจากนี้ในบทความต่อมาธเนศยังได้ทำการวิเคราะห์แนวคิดของ ท่านปรีดีที่มีต่อปัญหาความไม่พอใจของชาวมลายูมุสลิม รวมถึงวิเคราะห์แนวคิดข้อเรียกร้องของ อัญญีสุหลง และนำเสนอข้อแตกต่างระหว่างพรรคของทั้งสองฝ่าย

ในบทความ “ความเคลื่อนไหวทางการเมืองของชาวมลายูมุสลิม” ธเนศได้อธิบายถึงรูปแบบและ พัฒนาการของความเคลื่อนไหวทางการเมืองในแต่ละยุคโดยเริ่มตั้งแต่สมัยอาณาจักรปาตานีจน กระทั่งถึงการเคลื่อนไหวในยุคปัจจุบันซึ่งเป็นรูปแบบการปกครองแบบรัฐชาติสมัยใหม่ ซึ่งบทความ นี้จะฉายให้เห็นภาพของรูปแบบและวิธีการเคลื่อนไหวทางการเมืองของชาวมลายูมุสลิม และ

บทความสุดท้ายในหนังสือเล่มนี้ คือการอธิบายเปรียบเทียบระหว่างสงครามแยกดินแดนในภาคใต้ของประเทศไทยกับลัทธิแบ่งแยกดินแดนในภาคใต้สยามไทย โดยอธิบายให้เห็นถึงความเป็นมาของแนวคิดการแบ่งแยกของภาคใต้ในอเมริกา และทำการเปรียบเทียบกับแนวคิดแบ่งแยกดินแดนในจังหวัดชายแดนใต้ของไทยว่ามีความเหมือนหรือความแตกต่างกันอย่างไร

กล่าวโดยสรุป หนังสือเล่มนี้ได้พยายามสืบค้นที่มาหรือต้นเหตุแห่งความขัดแย้งระหว่างรัฐไทยกับปาตานี โดยมองผ่านแนวทางประวัติศาสตร์ ซึ่งย้อนกลับไปได้ตั้งแต่สมัยที่ปาตานียังไม่ได้อยู่เป็นส่วนหนึ่งของสยามจนกระทั่งปัจจุบันปาตานีถูกทำให้เป็นส่วนหนึ่งของประเทศไทยในรูปแบบของจังหวัดโดยอยู่ภายใต้อำนาจของรัฐไทยอย่างสมบูรณ์ หนังสือเล่มนี้วิพากษ์วิคิดและการดำเนินนโยบายการปกครองของรัฐไทยที่มีต่อคนมลายูมุสลิม โดยชี้เห็นถึงสิ่งที่น่าจะเป็นสาเหตุหรือเป็นต้นกำเนิดของความขัดแย้งอันยาวนาน บอกเล่าเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ได้อย่างครอบคลุม มีการกล่าวถึงเหตุการณ์สำคัญในอดีต แนวคิดและวิธีการเคลื่อนไหวทางการเมืองของชาวมลายูมุสลิมในยุคต่างๆ รวมถึงนโยบายสร้างชาติไทยในสมัยจอมพล ป.พิบูลสงคราม อันส่งผลให้เกิดความขัดแย้งจนถึงปัจจุบัน

หากเราต้องการสร้างสันติภาพให้เกิดขึ้นในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ การรื้อถอน ถอดสลัก แกะชิ้นส่วน ปมปัญหาความขัดแย้งที่สะสมมาตั้งแต่ในอดีตจนถึงปัจจุบันออกมาดูทีละชิ้น ทีละชิ้น ก็อาจทำให้เราเข้าใจเหตุการณ์ในอดีตมากพอเพื่อที่จะเดินหน้าต่อไปได้อย่างถูกต้อง หนังสือเล่มนี้น่าจะเป็นส่วนหนึ่งที่ช่วยสร้างความเข้าใจให้กับอีกหลายๆ คนที่ไม่เคยรับรู้ปัญหาความขัดแย้งอันยาวนานนี้มาก่อน และคงเป็นเรื่องที่น่ายินดี หากเจ้าหน้าที่รัฐหรือบุคคลผู้มีบทบาทสำคัญในการแก้ไขปัญหาความขัดแย้ง จะได้อ่านและเปิดใจ ทำความเข้าใจโดยปราศจากอคติ เพื่อหาหนทางในการแก้ไขปัญหาาร่วมกันทุกฝ่าย

